

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

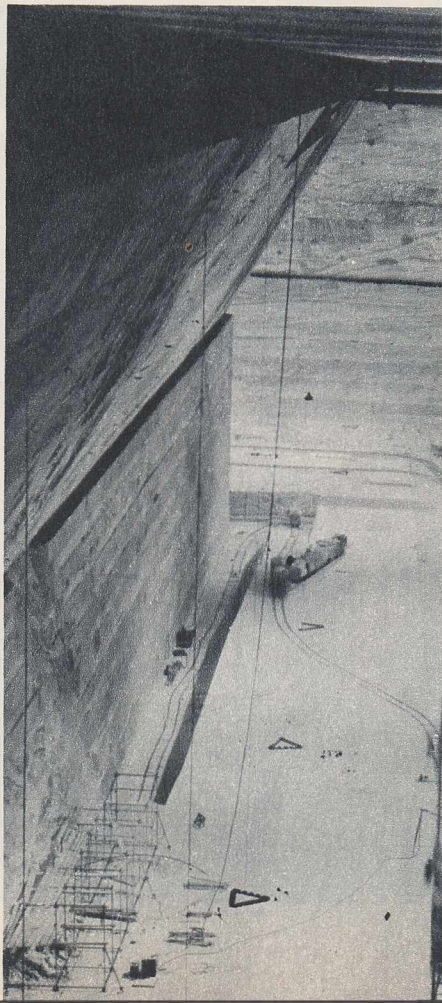
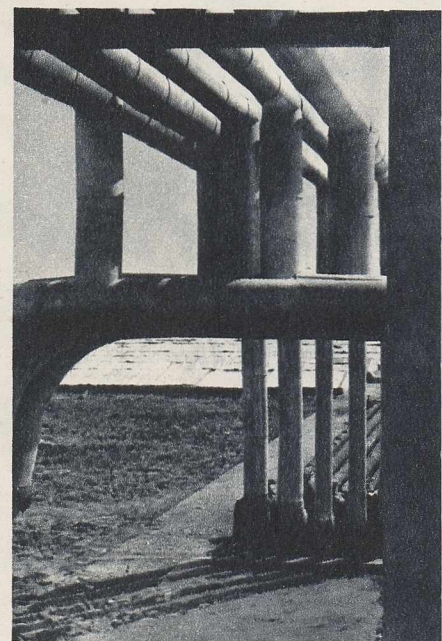
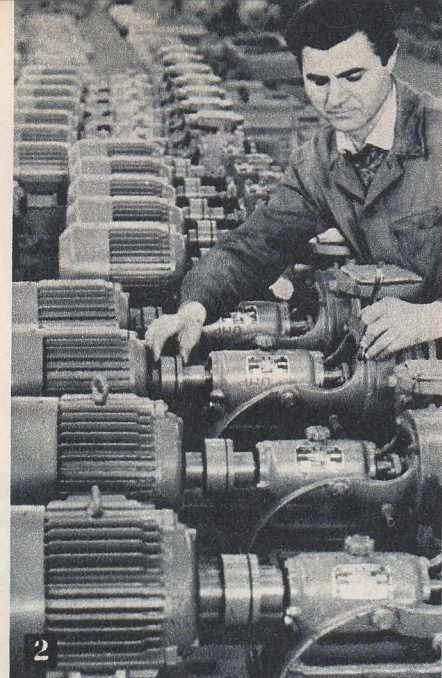
15

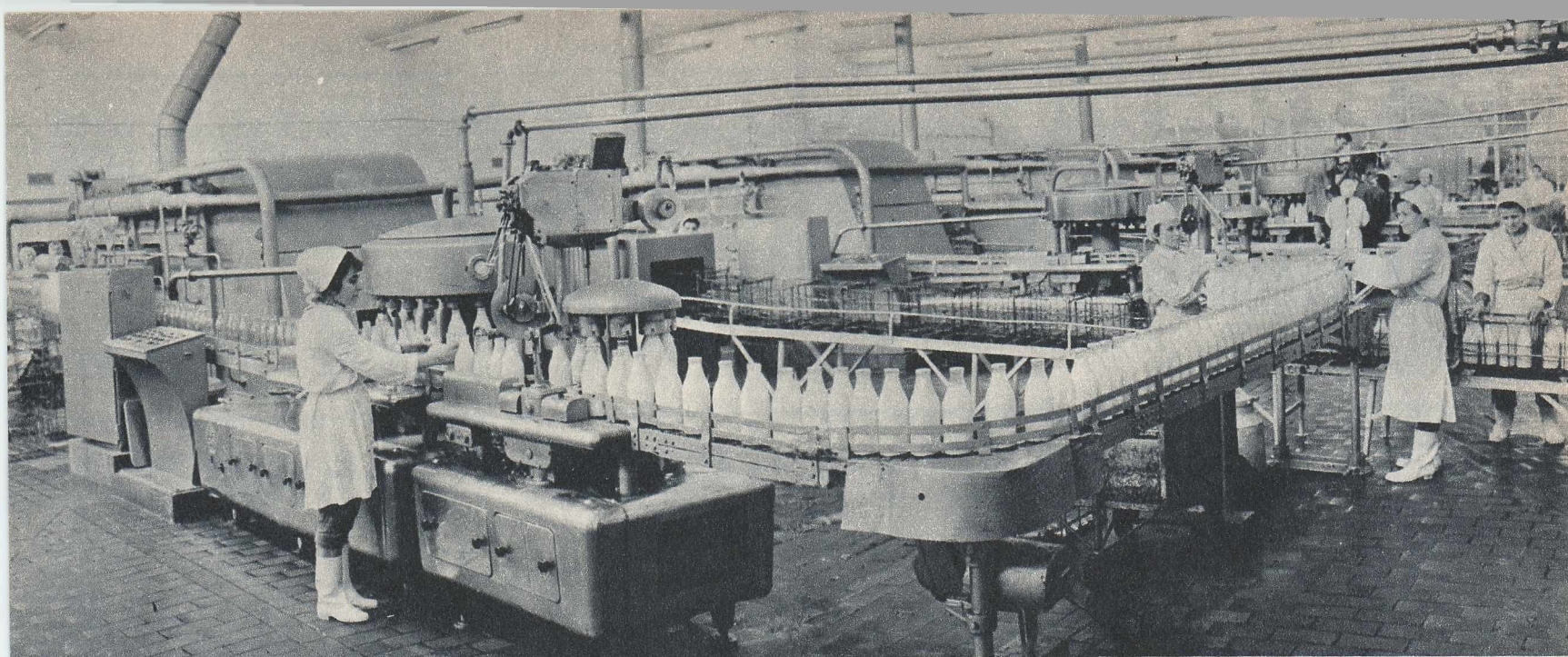
- BUCUREȘTI-SUD
CĂLDURĂ ȘI LUMINĂ
- Interludiu
argentinian
- O schiță de J. D. Salinger
- UMOR ■ SPORT

Anul XIV nr. 15 (515) — 10 aprilie 1965

LA ÎNCEPUT DE TRIMESTRU

4

De la un hotar la altul al țării, colectivele de muncă din uzine și fabrici, de pe marile șantiere și din cuprinsul unităților agricole socialiste au încheiat primul trimestru al anului cu importante succese în producție. Iată câteva informații lapidare, desprinse din coloanele ziarelor centrale, care vorbesc despre nenumăratele înfăptuiri de prestigiu realizate de oamenii muncii din țara noastră: în regiunea Banat — produse peste plan în valoare de 82.106.000 lei; colectivul combinatului „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Baia Mare a obținut în primul trimestru o creștere a productivității muncii cu 5 la sută peste sarcina planificată; Intreprinderea de foraj Craiova și-a depășit cu 24,3 la sută viteza de foraj planificată; la Șantierul naval Oitenița au fost livrate înainte de termen două remorcare de 500 CP; la Combinatul chimic Borzești se construiește o nouă fabrică cu o capacitate anuală de producție de 10.000 tone hexacloran; Fabrica de amoniac din cadrul Combinatului de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș a intrat zilele acestea, înainte de termen, în probe hidraulice; pe întreg cuprinsul țării se execută într-un ritm susținut lucrările agricole de primăvară.

Cu inimile înflăcărâte de un înalt patriotism, antrenate în întrecerea socialistă, colectivele de muncă de pe întreg cuprinsul țării au pășit în cel de-al doilea trimestru al anului și în întâmpinarea zilei de 1 Mai hotărâte să muncească cu și mai mult avânt pentru îndeplinirea mărețelor sarcini trasate de partid.

Fotografiile reproduse alăturat sînt și ele grătore în acest sens.

1 La combinatul „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Baia Mare productivitatea muncii a crescut în primul trimestru cu 5 la sută peste sarcina planificată.

2 Uzina de pompe București. Se face ultimul control la un nou lot de electropompe.

3 Sărbătorirea celor patru ani de activitate a Fabricii de produse lactate București a coincis cu ziua în care Consiliul Central al Sindicatelor a înmînat acestei unități diploma de întreprindere fruntașă pe țară în întrecerea socialistă pe anul 1964. Fabrica prelucrează zilnic aproximativ 200.000 tone lapte.

4 Gospodăria agricolă de stat Sabarul din regiunea București a livrat pe piețele Capitalei, începînd cu 1 ianuarie 1965, peste 22 tone spanac și aproape 6 tone ridichi. Răsadnițele gospodăriei (reproduse parțial în fotografia noastră) se întind pe o suprafață de 30.000 mp.

5 La salina Slănic-Prahova, dotată cu utilaj ce asigură un înalt grad de mecanizare în operațiunile de tăiat, extras și transport sare, au fost obținute în primul trimestru al anului peste 1.500 tone sare peste plan.

6 La G.A.S. Tărtășești, regiunea București, muncitorii din brigada condusă de Coman Costache lucrează intens la pregătirea ultimelor suprafețe ce vor fi însămînțate cu porumb.

5

6

memento

GAUDEAMUS IGITUR, a doua săptămână pe ecrane. Filmul unui examen de admitere la facultate, cu mulți actori tineri (Șerban Cantacuzino, Sebastian Papaiani, Ileana Dunăreanu, Irina Gărdescu, Ștefan Iordache) dar cu prea puțină tinerete (regia: Gh. Vitănițiu). Scenariul aparține scriitorilor clujești Vasile Rebreanu și Mircea Zăciu.

NEAMUL ȘOIMĂREȘTILOR, premieră în eastman-color după cunoscutul roman al lui Mihail Sadoveanu. Scenariul: Al. Struțeanu și C. Mitru. Regia: Mircea Drăgan. În distribuție, mulți actori de frunte ai scenei și ecranului nostru: Ștefan Ciubotărașu, G. Calboreanu, Dina Cocea, Fory Et-

terle, Colea Răutu — și mulți tineri: Vasile Boghiță, Ana Maria Nicolau, Amza Pellea, precum și o figurație impresionantă. Câteva peisaje foarte frumoase, multe, multe bătălii pe ecran.

UNDE EȘTI ACUM, MAXIM? premieră, producție a Studiului „Mosfilm”. Acțiunea se petrece în primăvara anului 1945, în perioada imediat următoare războiului. În centrul povestirii cinematografice: tinăra generație sovietică a acelei perioade. Regizor: Edmond Keosayan.

UCIGAȘII DE FEMEII, film englezesc. Un foarte cunoscut actor de teatru, Alec Guinness, și altul binecunoscut publicului nostru, Peter Sellers, pe care l-am mai

● „Și toamna poate fi o primăvară” — un cha-cha de T. Popa (bănuim că e vorba de Temistocle Popa; eticheta discului este însă laconică cu exces) care se poate asculta cu plăcere și eventual dansa.

● „Dacă n-ar fi muzică”. Un titlu care dă de gândit, mai ales după audierea acestui twist lent, cântat (la fel) de Sonia Cruceru. Autorii: C. Zaharia, A. Grigoriu, R. Iorgulescu.

● Orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu, interpretează cu muzicalitate (se poate și

altfel, doar am mai auzit și alte orchestre) twistul lui Aurel Giroveanu „Noapte bună, mare”.

● „Soneria” nu-i un titlu pentru reclama produselor Tehnometal, ci pentru cha-cha-ul lui Sergiu Malagamba. Produsul este, din fericire... tehnomuzical, în cel mai bun sens al cuvântului.

● Discul este, oarecum, o conservă muzicală. Eticheta de pe disc trebuie să fie clară ca și produsul. Deci să precizăm: „All my lovin’” și „Can't buy me love” sînt două renumite twisturi de Lennon și Mac Cartney

(doi din cei patru Beatles) și nu Mc.Artney... cum scrie pe discul EDC-506 al Electrecordului. Ce e drept, cele două bucați celebre sînt bine... conservate!

DISCURI

cinematografiei noastre, în programul cinematecii. Le recomandăm atât celor care le-au mai văzut o dată, cât și — mai ales — celor care vor încerca emoția neditului.

● La Santa Monica (California) au fost decernate zilele acestea de către Academia Națională de cinematografie din S.U.A. premiile Oscar pe 1964. Oscarul feminin a fost acordat actriței Julie Andrews (în fotografie) pentru creația ei din filmul „Mary Poppins”. Au mai primit premiul Oscar actorul englez Rex Harrison, filmul american „My fair lady”, George Cukor, regizorul acestuia, ca și filmele „Ieri, azi, mâine” (italian) și „Lumea fără soare” (francez).

CINEMA

văzut în *Nu te lăsa niciodată, O moștenire cu bucluc, Nu-i loc pentru al treilea, Brațul nedrept al legii, Domnul Topaze*, într-o comedie redînd povestea unei bande de escroci care atrag o bătrînă într-o spargere. Regizor: Alexander Mac Kendrick.

VISUL LUI TĂNASE și BING-BANG, două producții vechi ale

TEATRU

OAMENI ȘI ȘOARECI de John Steinbeck. Tulburătoare întîlnire cu creația marelui scriitor american. Piesa, violentă, aspră, amară, surprinde destinele unor eroi care încearcă să evadeze din lanțurile convențiilor, prejudecăților, spre lumină și fericire. Demnă de subliniat creația regizorală a lui Al. Finți care a adus pe prima noastră scenă un spectacol de

bună calitate, emoționant, străbătut de un cald umanism. Din distribuție reținem compoziția lui Florin Piersic, care depășindu-și atribuțiile de „june prim”, a enunțat capacități compoziționale complexe (Teatrul Național I. L. Caragiale, sala Comedia).

ONDINE de Jean Giraudoux. Autorul piesei *Nebuna din Chaillet* jucată nu demult la București (și al pieselor *Siegfried, Războiul Troiei nu va avea loc, Sodoma și Gomora* etc.) e prezentat cu o piesă — mai mult un poem dramatic-liric, încercat de metafore, optimist, un imn închinat setei de liniște, armonie și fru-

mos a oamenilor de totdeauna. Piesa e tradusă cu multă sensibilitate de poeta Otilia Cazimir. În rolul Ondinei, tinăra artistă Lucia Mureșan. „Distincții” speciale: scenograful C. Russu, compozitorul Cornel Țăranu (Teatrul Național din Cluj).

NIMIC NU SE PIERDE, DRAGUL MEU de Ionel Hristea. Dezbatere scenică vîdînd calități literare, dar neputînd ocoli locurile comune și clișeele. De semnalat încercarea de abordare a unei teme etice cu implicații actuale. Spectacolul — corect (Teatrul Lucia Sturdza Bulandra, sala din bd. Schitu Măgureanu).

COMPLEXUL REVISTEI. Deși revista e semnată în calitate de autori, regizor și scenograf de cîteva consacrați ai genului — totuși nu înțelegem care sînt criteriile după care sala Palatului R.P.R. se pune la dispoziția oricăror spectacole, indiferent de valoarea lor! (Teatrul de stat din Constanța).

RAZBUNAREA SUFLEORULUI de V. I. Popa. Am vrea să atragem atenția asupra unui valoros colectiv specializat în „premiere pe țară”: Timișoara. Am înregistrat astfel anul acesta: *Anton Pann* de Blaga, *Fizicienii* de Dürrenmatt și acum piesa amară, inspirată din viața culiselor

unui teatru, a lui Victor Ion Popa. Regizor: Dan Radu Ionescu (Teatrul de stat din Timișoara).

FESTIVAL SCHILLER. Anunțat de cîteva ori în premieră, spectacolul *Intrigă și iubire* a devenit... festival. Nimic uimitor. Nu degeaba ne aflăm în plin romantism (Teatrul Lucia Sturdza Bulandra, sala Studio).

HIMERA de Paul Everac. Cu intenții de comedie, piesa lui Paul Everac, nu deosebit de inspirată, e slujită de efortul conjugat a doi comedieni: H. Nicolaide (de ce atît de rar pe scenă... ca actor?) și Florin Vasiliu. În rest, spectacolul e destul de șters (Teatrul Mic).

● Editura pentru literatură ne prilejuește o emoționantă reîntîlnire cu unul dintre poeții noștri. Este vorba de cele două volume de versuri (*Cîntece tăcute și Cartea păcii*) cu care Adrian Maniu revine în actualitate, reamintindu-ne un glas care în ultimii ani se menținuse prezent mai ales prin traduceri. Un studiu introductiv semnat de Mihail Petroveanu înlesnește o cunoaștere mai amplă a acestui însemnat poet.

● Pentru amatorii de noutăți în domeniul cercetărilor literare mai

pronunțat documentare amintim că Editura pentru literatură pregătește în colecția *Studii și documente*: Al. Odobescu — *Pagini regăsite*, 2 vol. (primul fiind aproape gata), Șt. O. Iosif — *Documente literare*, G. Coșbuc — *Comentarii la Divina comedie*, vol. II (vol. I a apărut anul trecut) și două bibliografii privind, una pe B. P. Hașdeu și cealaltă pe I. Agârbiceanu.

● Două cărți de G. Călinescu la Editura tineretului, micromonografia V. Alecsandri și romanul E-

nigma Otiliei (2 vol., prefață de Ov. S. Crohmalniceanu).

● De reținut două nume de debutanți, despre care se va mai auzi: poetul Vasile Zamfir cu volumul *Sufletul copacilor* (Edi-

tura pentru literatură) și prozatorul Constantin Georgescu cu *Geamul dinspre drum* (Editura tineretului) prezențați cititorului de Ion Brad și, respectiv, de Marin Bucur.

● Tudor Vianu este prezent cu o nouă selecție din scrierile sale *Despre stil și artă literară* alcătuită de Marin Bucur și însoțită de un excelent *Cuvînt omagial* al poetului Al. Philippide.

● În colecția „Libertés” a apărut o *Monografie a presei pari-*

ziene, lucrare mai puțin publicată a lui Balzac — o satiră la adresa presei și criticilor, care i-au produs multe necazuri marelui scriitor.

● În U.R.S.S. a fost fondat „Premiul Maxim Gorki” care se va decerna începînd din 1966.

● *Enciclopedia* lui Diderot și d'Alembert a fost reeditată în Franța pentru prima dată în format original: șase volume monumentale (circa 10 kg fiecare!), ilustrate cu 3.129 gravuri.

CARTEA

DIN AMERICA

● **Dansatori celebri în sala Palatului Republicii**. Reputatul balerin și coregraf George Skibine a înființat în anul 1964 compania „Harkness Ballet”, care prezintă la București un ciclu de opt spectacole, cu trei programe diferite. Îi puteți urmări printre balerini pe cunoscuta solistă a Operei din Paris Marjorie Talchiff și pe Erik Bruhn — prim-solist la Royal

Danish Ballet (9, 10, 11, 12, 13, 15 și 16 aprilie: balet de tradiție și balet modern american). Dirijori: Kresimire Sipusch și Jaime Leon.

● Pianista Marjorie Michell cîntă la Cluj în 11 și 12 aprilie (Concertul în Fa de Gershwin).

DIN FRANȚA

● Georges Prêtre (elev al lui André Cluytens), la pupitrul Fi-

larmonicii „George Enescu”. Simfonia a IV-a de Beethoven și Simfonia fantastică de Berlioz (sîmbătă 10 și duminică 11 aprilie, sala Ateneului R.P.R.).

● Charles Bruck (discipol al lui Pierre Monteux) a mai dirijat la București, tot orchestra Radioteleviziunii, în anul 1947. Îl reîntîlnim joi, 15 aprilie, în sala Radioteleviziunii: Bartok, Paul Constantinescu, Albert Roussel.

DIŢ BELGIA

● Frédéric Gevers cîntă la Timișoara în 10 și 11 aprilie; îl ascultăm (și îl vedem) într-un recital de pian, la televiziune, în 12 aprilie, ora 21,25.

● Recitalele obișnuite organizate de Filarmonica „George Enescu” la sala mică a Palatului; recital Lidia Cristian. (Treii sonate de Beethoven, miercuri ora 20.00 și concert de muzică veche, vineri ora 20.00.)

MUZICĂ și BALET

Gérard Philipe și Gina Lollobrigida

DUMINICĂ 11 APRILIE: Fotbal: Dinamo-București—Știința-Cluj și Rapid-Petrolul (după-amiază) ● „Frumoasele nopți”. Un film de René Clair ale cărui coordonate sînt fantezia și umorul. În rolul principal, Gérard Philipe (ora 20.30) ● Transmisie de la Casa memorială „Goethe” din Weimar a unui concert de muzică simfonică și a unui recital poetic.

LUNI 12 APRILIE: „Musafiri ciudați pe muntele de gheață”. Film chinezesc în care se relatează un episod dramatic al confruntării armatei populare cu ele-

mente contrarevoluționare gomindaniste (ora 19.40).

MARȚI 13 APRILIE: „Constructorul Solness” de Henrik Ibsen. „Reabilitarea” uneia din cele mai interesante piese ale marelui nordic, nejuocate de multă vreme pe scenele noastre. Unul din cele mai bune spectacole din ultimii ani ale Teatrului Național din Cluj. Printre interpreți: Silvia Popovici, Septimiu Sever și Ștefan Braborescu (ora 20.00).

JOI 15 APRILIE: Aventurile echipajului „Val-Virte”: „Cine

este Yeti?” După cum se observă, ciclul înregistrează un progres continuu în ceea ce privește misterul titlurilor (ora 19.10) ● Film sovietic de aventuri „Colaboratorul Ceka”. Cîteva întîmplări palpabile din timpul războiului civil (ora 20.05).

VINERI 16 APRILIE: Săptămîna (ora 20.00) ● Muzică ușoară instrumentală cu formația pianistului Sile Vișan (ora 21.20).

SIMBĂTA 17 APRILIE: Teatrul în studio: „Medeea” de Euripide. Patetică și umană, admi-

rabil construită din punct de vedere dramatic, „Medeea” e una din capodoperele teatrului clasic elin. Așteptăm cu interes această primă experiență a televiziunii române în domeniul valorificării tragediei antice (21.00).

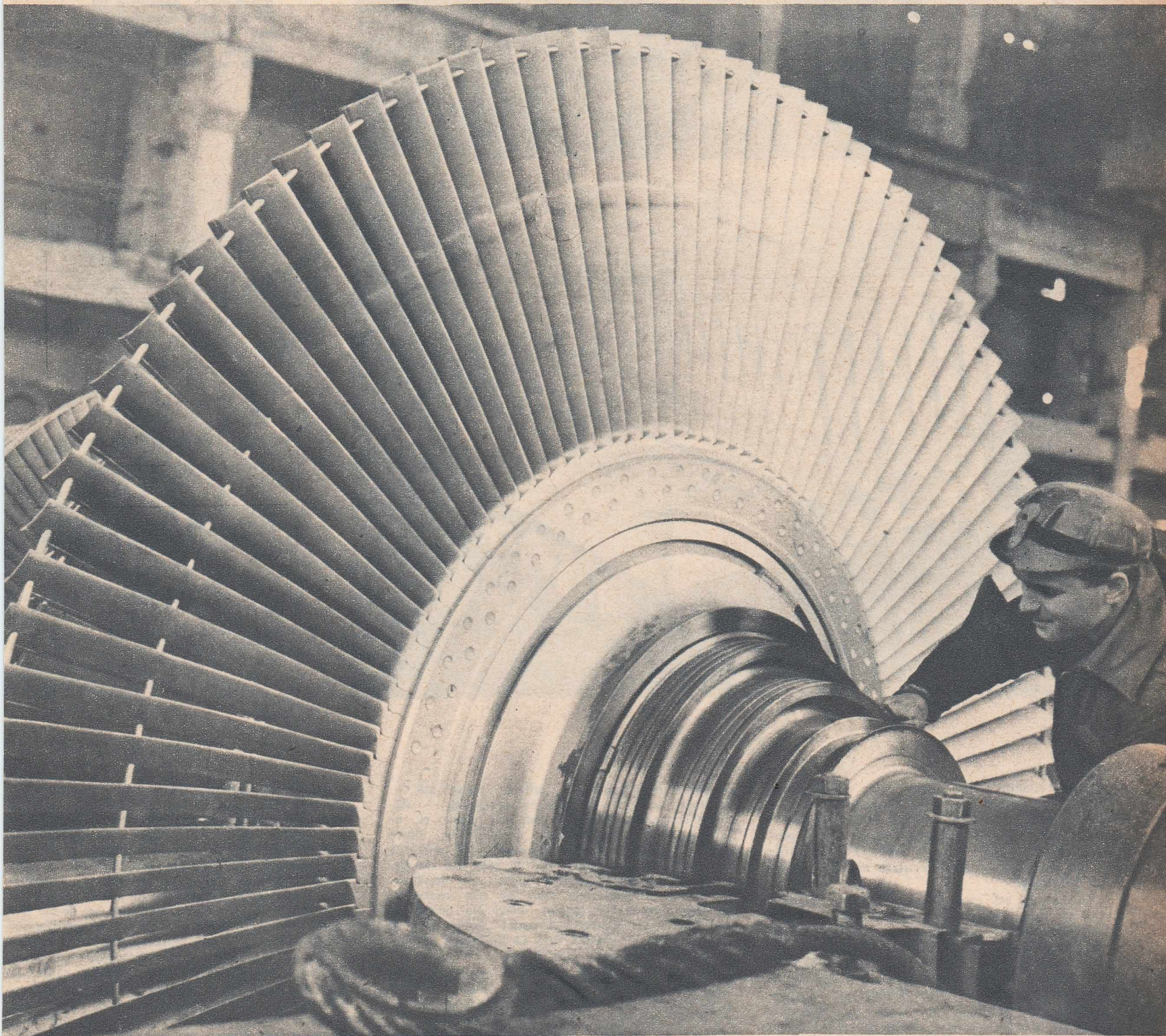
TELEVIZIUNE

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

BUGURESTI-SUD

căldură și lumină

O uriașă bijuterie de oțel a cărei instalare cere din partea mecanicilor montatori multă atenție și finețe: rotorul turbinei cu abur de 50 Megawați.

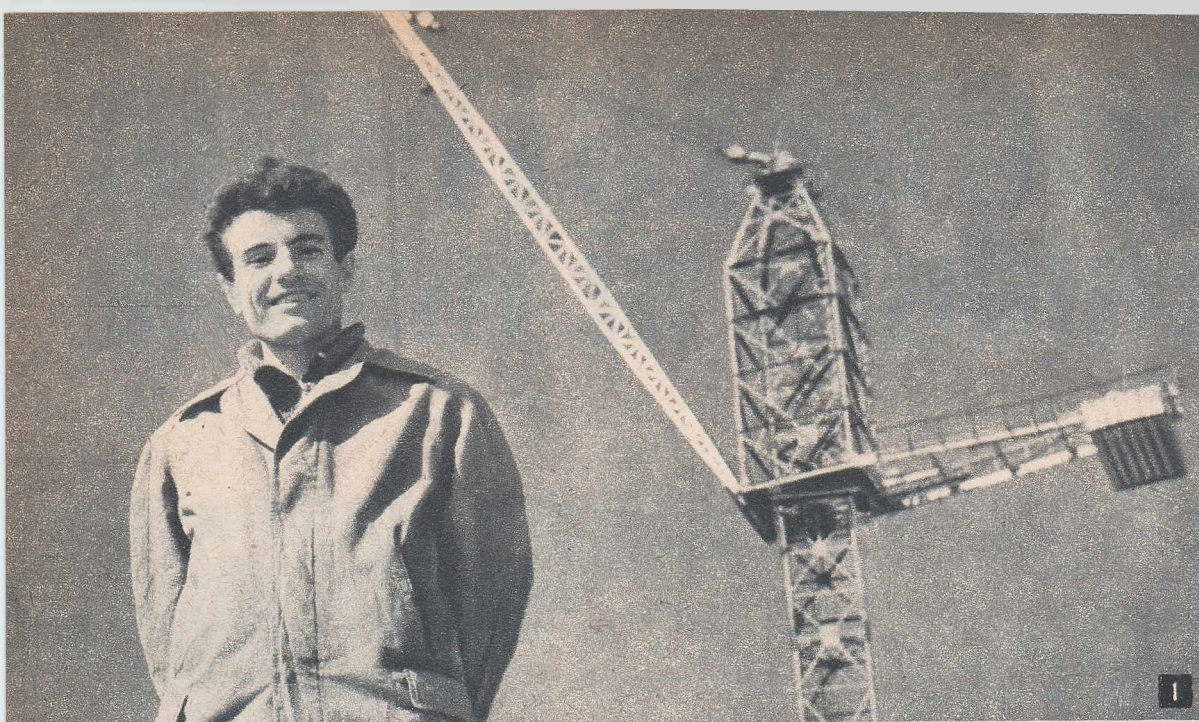
În privința locului orice detaliu e de prisos. A făcut parte din acea binecunoscută categorie de terenuri neutilizate, cărora vecinătatea periferiei citadine, 'cu căsuțele ei mărunte și strimbe, le-a imprimat ani de-a rîndul nota de tristețe specifică, asemeni ațelor dezolante maidane suburbane vizitate cîndva numai de clinii de pripas și de căruțele salubrității. Nu-și mai trădează prin nimic vechea configurație. L-au îmbrățișat laturile imensului U de beton și sticlă ce figurează, pe harta Capitalei noastre, sub numele de

Balta Albă și Berceni-sud. Iar noua construcție care se ridică în mijlocul său, o puternică centrală electrică de termoficare, l-a integrat pentru totdeauna în perimetrul orașului, ridicîndu-l la rangul și demnitatea unui important cartier industrial: București-sud.

De pe terasele blocurilor ce-o încadrează pe laturi, adică de la o distanță de cîțiva kilometri, centrala, încă în construcție, pare o delicată machetă. În realitate, ea are, în toate cele trei direcții ale spațiului, dimensiuni impresionante. Un

turm de răcire, materializînd în beton forma hiperboloidului de rotație, primul dintr-un mănunchi ce va ridica spre cer, în curînd, văluri continue de nori alburii; două coșuri de fum aflate în curs de „glisare” spre cota 120 metri; o hală clădită în cea mai mare parte din elemente prefabricate grele; sute de tone de instalații metalice, montate sau așteptîndu-și rîndul la montaj

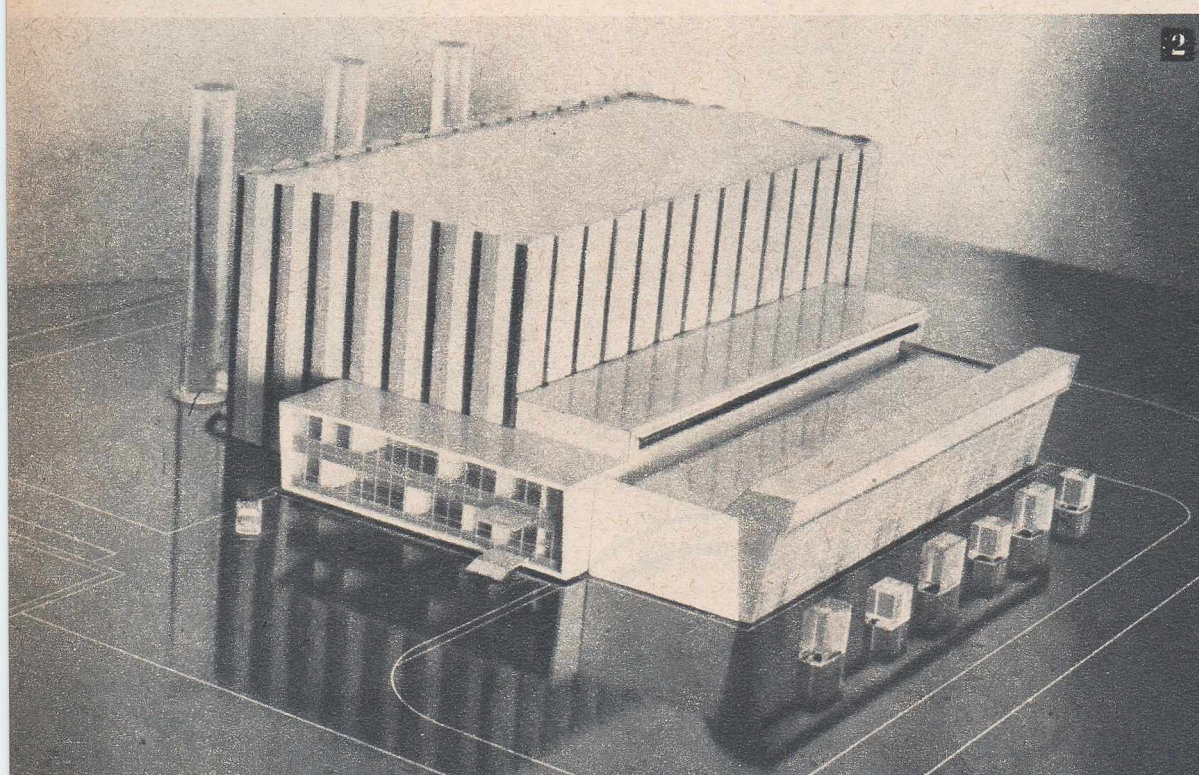
Nicolae RĂDULESCU
(Continuare în pag. 6)

1 Inginerul Ioniță Stelian, unul din constructorii care au pus umărul la înălțarea acestei cetăți a luminii și căldurii.

2 Macheta centralei electrice cu turbine cu gaze ce se va înălța în curând alături de centrala cu abur de la București-sud.

3 Turnul hiperbolic de răcire se află deocamdată în faza de finalizare. Când turbinele vor începe să funcționeze, deasupra lui își vor face apariția văluri continue de nori alburii, semn că centrala va lucra din plin.

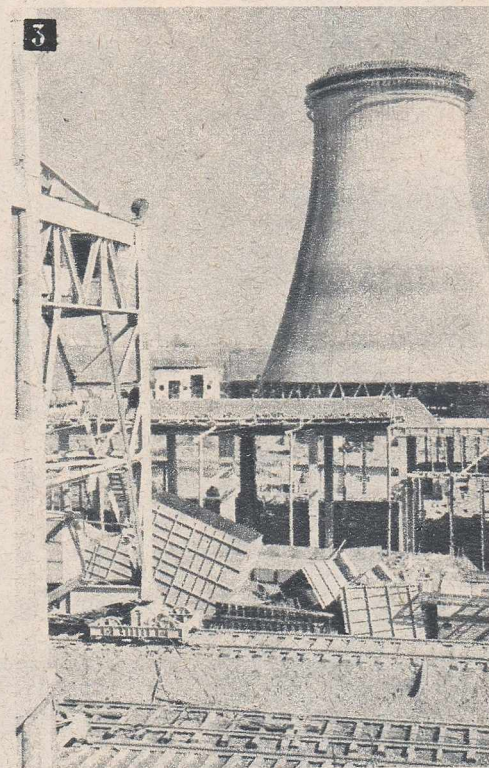
— iată bilanțul unei prime etape constructive. Începute în octombrie 1963, atacate masiv în martie 1964 și prevăzute să ia sfârșit în cursul anului viitor (primul agregat energetic va produce curent electric încă în anul 1965) lucrările de pe acest șantier au înregistrat un ritm deosebit de ridicat.

Până acum, cei care au avut de spus cuvântul hotărâtor au fost constructorii. Clădirea termocentralei, care a înglobat peste 2.000 de metri cubi prefabricate, a trebuit să fie ridicată într-un mod cu totul aparte, astfel încât oamenii s-au văzut, la început, în fața unor situații cu totul noi. Cititorul își poate închipui cât de spectaculoase au putut să fie unele din operațiile legate de ridicarea acestei clădiri, aflând că stâlpii de susținere, turnați dinainte pe sol și ridicați pe verticală cu ajutorul macaralei, cântăreau câte 25—26 tone fiecare: că acoperișul, cu deschiderea de 42 metri, se sprijină pe grinzi metalice care de asemeni au fost montate la sol și ridicate la înălțime, două câte două, de brațul aceleiași macarale: că un perete întreg ce închide planul unde este prevăzută o extindere a spațiului halei a fost format numai din două mari bucăți și că, atunci când extinderea va fi terminată, va fi deplasat la o distanță de câteva zeci de metri, fără a se desface din el măcar un singur șurub. Rezultând dintr-un minuțios calcul

de rezistență efectuat de unitatea proiectantă — Institutul de studii și proiectări energetice — clădirea termocentralei va trebui să reziste cu ușurință la o serie întreagă de solicitări, dintre care vibrațiile sistemelor mecanice și mișcările tectonice ale pământului vor fi cele mai importante. De aceea îmbinările sudate ale armăturilor de la prefabricatele grele au fost controlate cu raze gamma, iar anumite părți din pereții de susținere s-au dimensionat astfel, încât chiar și un cutremur de gradul VIII să nu poată tulbura cu nimic integritatea lucrării.

În mai puțin de un an, toate acestea au fost terminate și locul constructorilor l-au luat mecanicii care, în același ritm susținut, au început montajul cazanelor și al turbinelor cu abur.

Dacă din specificul lucrărilor de construcție au rezultat probleme cu totul noi pentru specialiștii de pe șantier — ceea ce n-a împiedicat însă respectarea graficelor de predare la montaj — în domeniul montajului instalațiilor de forță lucrurile s-au petrecut cu totul altfel. Dacă ne gândim, bunăoară, la faptul că Mihalache Bratu, șeful de echipă sub a cărui conducere se montează turbina primului agregat de 50 MW, a mai lucrat și la Sadu V, Borzești, Brazi și Paroșeni, deci a putut să dobândească un înalt grad de specializare, vom înțelege de ce, cu toată complexitatea operațiilor cerute de asamblarea părților componente ale acestui agregat, lucrările de aici

avansează în deplină concordanță cu termenele prevăzute. De altfel și într-un caz și în altul e vorba de același lucru: experiența. Luptându-se cu micronii, demonstrând finețe de bijutieri la centrarea pieselor de sute de kilograme ale turbinei, montorii fac dovada incontestabilă a unei înalte măiestrii profesionale, în timp ce constructorii rezolvă chiar pe șantier, în cadrul muncii lor cotidiene, probleme unice, pe care nu le-au mai întâlnit niciodată. Când a început să pregătească primele grinzi de beton precomprimat ce aveau să susțină uriașul pod rulant din sala turbinelor, inginerul Stelian Ioniță abia părăsise sălile de curs ale facultății și întregul său sistem de cunoștințe avea un pronunțat caracter teoretic, cu toate că, în anii de studiu, trecuse cu calificative din cele mai bune toate examenele și colocviile de practică. Se înțelege deci cu câtă emoție a preluat el primele lucrări mai grele din seria celor ce începuseră pe șantier în martie anul trecut și cât de fericit a fost când a văzut că totul merge „ca pe roate”, dacă conștiinciozității și pasiunii li se adaugă și o susținută muncă de documentare și de însușire a experienței celor mai bine pregătiți dintre colegi.

Acum inginerul Ioniță are un an vechime în producție și face parte din oamenii de bază ai șantierului. El se va număra, desigur, printre aceia cărora le va fi încredințată nu peste mult timp sarcina construirii „extinderii”, unde expe-

riența de pînă acum, concretizată în zeci de soluții originale aduse la majoritatea lucrărilor mai mici sau mai mari, le va fi de un real folos.

Exprimînd voința sa de a munci mai mult și mai bine, pentru a contribui la îndeplinirea sarcinilor de producție ce rezultă din Directivele partidului nostru cu privire la obiectivele întreprinderii socialiste pe anul în curs, inginerul Ioniță ne-a declarat :

— Întregul nostru colectiv știe că scurtarea termenelor de execuție și predarea la recepție a unor lucrări de bună calitate reprezintă o înaltă îndatorire, căreia trebuie să-i răspundă cu cinste. Și sînt convins că vom fi cu toții la înălțimea acestei îndatoriri.

★

Descinzînd din vagoanele cisternă ce vor sosi la depozitul de combustibil pe noua cale ferată al cărui punct terminus — București-sud — mai așteaptă încă să fie înscris pe harta rețelei feroviare a țării, păcura rezultată de la crăcarea petrolului în rafinării va începe, în conductele și recipientele centralei termoelectrice, un sinuos și complex drum, dispărînd în cele din urmă în arzătoarele cazanelor. Gazele pompate prin conducte vor avea și ele aceeași soartă. Datorită lor, cazanele uriașe (420 tone abur pe oră) vor vibra sub presiunile înalte, în timp ce rotoarele turbinelor vor realiza viteze de mii de rotații pe minut.

În aparență circuitul energiei în organismul unei centrale termice e destul de simplu, de vreme ce schema după care se desfășoară se prezintă sub forma cîtorva linii convergente. Și totuși, aparențele înșală. Drumurile aburului prin conducte, ale gazelor arse printre țevile cazanelor acvatubulare, ale apei prin turmurile de răcire și condensatoarele turbinelor sînt atît de complexe, încît unui singur om, oricît de bun cunoscător ar fi, îi e practic imposibil să le urmărească în întregime. De altfel, la centrala termoelectrică București-sud toate procesele termice, mecanice și electrice se vor supune unor complicate comenzi ce vor fi transmise de la un tablou unic. Din inima fierbinte a centralei, cîteva artere importante vor pulsa căldură pînă departe, în cartierele noi ale orașului, unde vor îndeplini — cu ajutorul radiatoarelor de calorifer — mai bine, mai comod și mai curat, funcțiile anacronicelor sobe devenite în felul acesta inutile. Iar energia electrică dezvoltată în turbine va constitui un puternic izvor de lumină și forță, ce va aduce un spor la potențialul energetic al țării.

★

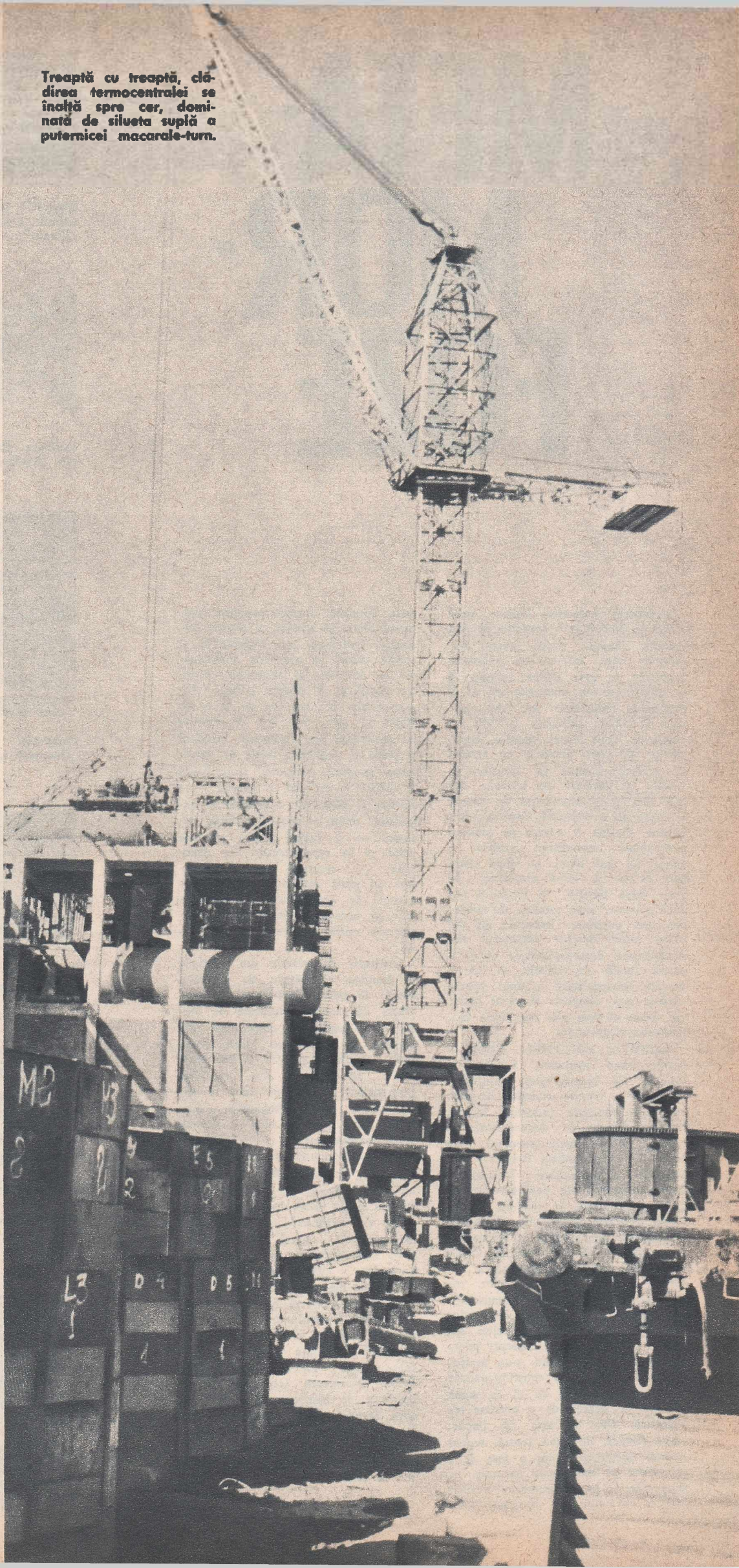
Cum va arăta peste cîțiva ani centrala electrică de termoficare București-sud? La această întrebare ne răspund constructorii ei, care traduc în beton și oțel proiectele acestei mari cetăți a luminii și căldurii.

După ce primul grup de 50 Megawați va începe să funcționeze, trimițînd curent electric în rețelele de înaltă tensiune ale sistemului energetic național în cea de-a doua jumătate a anului curent, centrala va înregistra o dezvoltare rapidă, ajungînd puterea de 100 Megawați în prima jumătate a anului 1966 și să atingă în anii următori puterea instalată de circa 408 Megawați. Din această putere instalată, 108 Megawați se vor realiza în cele trei grupuri electrogene ale centralei electrice cu turbine cu gaze, ce a început să se execute de cîțiva timp. Utilizînd gaze naturale sau motorină, centrala cu turbine cu gaze va prezenta printre altele avantajul de a putea intra în funcțiune într-un timp scurt, avînd nevoie de numai 20—25 minute pentru a atinge puterea nominală, ceea ce va permite utilizarea ei în regim de vîrf (adică pentru a acoperi creșterea consumului la anumite ore). Pentru construcția acestei centrale e necesar un volum mai mic de lucrări iar valoarea investițiilor va fi mai redusă.

Împreună, cele două izvoare de energie — cu abur și cu turbine cu gaze — vor constitui un ansamblu funcțional unitar, avînd circuitele hidrotehnic, electric și de combustibil realizate în aceeași instalație. Cînd lucrările vor fi terminate — și data acestui eveniment se apropie de prezent într-un ritm susținut grație muncii constructorilor care, cu eforturi înzecite și urmînd cu hotărîre nestrămutată indicațiile partidului, se străduiesc să îndeplinească înainte de termen prevederile planului — centrala București-sud se va înscrie în rețeaua electroenergetică a țării ca unul dintre punctele cele mai importante. Iar Bucureștiul va avea o nouă sursă de căldură.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de E. IAROYICI

Treaptă cu treaptă, clădirea termocentralei se înalță spre cer, dominată de silueta suplă a puternicei macarale-turn.

META- MOR- FOZE

Ministerul Industriei Ușoare ne-a invitat nu demult la o expoziție de artă plastică. Faptul poate părea neobișnuit căci, într-adevăr, singurele exponate pe care ne-am aștepta să le aflăm sub un asemenea gir ar fi produsele industriale de larg consum. Și totuși, expoziția de față s-a constituit după toate regulile expozițiilor de artă plastică, cu lucrări de grafică etalate pe simeze, cu peisaje și portrete pe ici-colo, dar mai ales cu o abundență de desene — toate de o evidentă inspirație folclorică. Puteau fi văzute pe panouri nenumărate reproduceri grafice — fidele ori mai libere — după cusături de pe ii, după crestături în lemn, după lucrări în ceramică sau după covoare, toate produse ale măiestriei arte populare. Expoziția își declara astfel deschis caracterul său documentar, demonstrându-se nu ca o etapă finală de creație, ci ca o treaptă intermediară a unui proces artistic mai complex, al cărui rezultat ultim îl vom afla mai târziu în rafturile magazinelor.

Despre ce este vorba? Despre o foarte bună inițiativă a direcției tehnice a respectivului minister: aceea de a trimite creatorii de modele din fabricile industriei ușoare într-o călătorie de documentare la sursele artei noastre populare, prin satele în care tradiția folclorică are vechime și celebritate. Treizeci și șapte de artiști din nouăsprezece fabrici au colindat în toamna trecută satele Maramureșului, ale Banatului și Sucevei, ale Sibielui și Argeșului, cu acuarelele și carnetele de desen subsoară, oprindu-se prin casele țărănilor și prin sălile muzeelor, zăbovind îndelung asupra frumuseților plastice ieșite din mâinile creatorilor populari. Lucrările din expoziție dovedesc că unii artiști, copleșiți poate de valoarea originalului, s-au mulțumit să-l copieze cu o conștiințiozitate școlărească, aducând cu ei în mapă o serie de desene de o precizie fotografică. Dar nu asta are importanță fiindcă, de bună seamă, scopul acestei documentări nu a fost de a reproduce pe măsurile naturale, pe draperiile de in, pe bumbacul satinat sau pe serviciile din porțelan, volu-

mele, formele, desenele populare. Contactul direct și repetat cu creația folclorică înseamnă a-ți improspăta și scâlta ochiul în coloritul surprinzător de armonios al costumelor noastre populare, a desluși gamele cromatice atât de deosebite de la o regiune la alta, dar atât de unitare în ansamblul lor. Înseamnă totodată a primi o excelentă lecție de exprimare artistică stilizată, simplificată și redusă la esențial, a naturii — a florilor și păsărilor, a pomilor și oamnelor. Printr-o genială intuiție artistică — și faptul acesta se vede chiar și în reproducerile din expoziție — creatorii noștri populari au găsit modalități de expresie extrem de concentrate și esențializate, și aceasta ușurează mult interpretarea cultă, modernă, a folclorului.

Creatorii de modele din fabricile de bumbac și mătase, de porțelan, sticlă, de relon, cîneșă sau in, s-au întors din această călătorie de studiu cu o bogăție de documente. Dar aceasta nu constituie decât prima fază din efectul scontat al documentării: un panou din expoziție (prezentînd textilele pe care le puteți vedea și în fotografiile alăturate) arată cit de lung e drumul de la documentare la creație, cită interpretare personală presupune obiectul finit. Intrucît produsul implică un proces îndelungat de fabricație, nu am putut vedea în expoziție prea multe din rezultatele ultime ale acestei meritorii acțiuni. Le așteptăm deci, cum spuneam, în rafturile magazinelor. Și cum nicidecum imprimeul sau vasul din porțelan pe care le-ați cumpărat nu poartă semnătura autorului său, menționăm câteva din numele celor ce creează și ne aduc frumosul în viața noastră cea de toate zilele: Elena Mărgineanu și Ileana Dăscălescu (creatoare de la țesătoria de bumbac „Dacia”), Teodora Stendel, Geta Neacșu și Ligia Popescu (de la fabrica de in-cîneșă „Unirea”), Rodica Vicenz (de la „Mătasea populară”), Florica Sirbu (de la „Select”).

S. F.

Draperie inspirată din motive de ceramică oltenească aparținând creatoarei Ileana Dăscălescu de la întreprinderea „Dacia”.

Teodora Stendel de la întreprinderea „Unirea” s-a inspirat din broderiile din zona Sibielui.

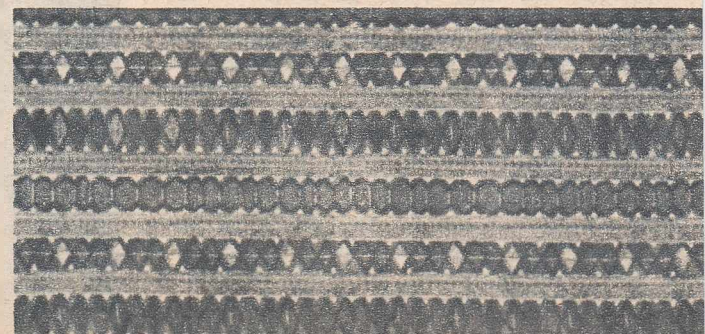
Draperie creată de Geta Neacșu de la întreprinderea „Unirea” pe baza unor motive de pieptar din Oaș.

Tot motive de pieptar, de astă dată din zona Pădureni, au stat la baza inspirației Getei Vișan de la întreprinderea „Dacia”.

Un interesant imprimeu pentru rochii creat de Elena Mărgineanu de la întreprinderea „Dacia”, inspirat din motive de straiță din Oaș.

teatru

„3-3-3”+1

SAU VALOAREA EXPERIMENTULUI TEATRAL

Sala studioului experimental al Teatrului Nottara (din păcate o sală improprie, sufocantă, cu scaune scârțâind de bătrânețe din toate încheieturile) are în stagiunea de față un destin fericit: la puțină vreme una după alta (și urmînd succesului „Sonetului pentru o păpușă”) două premiere interesante: „3-3-3” și „Omul care s-a transformat în cîine”. Prima a dezvăluit, în spatele titlului său cifrat, un spectacol coupé, alcătuit din trei piese într-un act, încredințate fiecare

Motive de pe furci de tors c
Vișan la metraj pentru rochii.

„Omul cu floarea” (Mircea Anghelescu) povestește într-o seară, unui necunoscut (Mihai Heroveanu), drama vieții sale...

Precum se vede, „Tigrul” (Ștefan Iordache) s-a lăsat ușor imblinzit de Gloria (Ileana Predescu).

1. Prima piesă din șirul celor „3”. Un caz din officiu, ne face cunoștință cu dramaturgul englez John Mortimer, care a ajuns la teatru după ce a frecventat, în calitate de scenarist și regizor, ținuturile celei de a șaptea arte, după ce a făcut avocatură și a scris câteva romane, după ce — mai bine zis în timp ce — se manifesta intens în rindurile mișcării artistice a „tinerilor furioși” din Anglia. Nu s-ar putea spune totuși că mânia nonconformistă a „furiosului” Mortimer se face prea puternic resimțită în acest tragicomic dialog: piesa de debut a lui Mortimer (1958) e de fapt un dialog între un criminal inofensiv — ba chiar cumsecade! — și avocatul său, un biet personaj obscur, care speră să dea marea lovitură a vieții salvându-și primul client. E de fapt drama sfigietoare a avocatului și nu a pușcăriașului, o dramă a ratării, povestită într-un limbaj comic gros, un fel de teatru în teatru; căci repetarea, în celulă, de către avocat și intermițat, a eventualelor faze ale procesului, se constituie într-o înșiruire de mici scenete comice, pigmentate cu momente de amară luciditate, de conștiință a ratării. Regizorul George Teodorescu și-a ales pentru transpunerea scenică a acestui dialog plin de neprevăzute meandre (cu un final și mai neprevăzut: asasinul a fost achitat pentru că s-a considerat că apărarea sa a fost cu totul deficitară!) doi actori total deosebiți ca stil, ca manieră interpretativă, ale căror însușiri actoricești le recomandau, poate, pentru respectivele roluri: bonomul Sandu Sticlaru pentru rolul criminalului și pateticul Ludovic Antal pentru cel al avocatului. Dar nu a prevăzut că ei nu vor putea totuși face un cuplu, că nu vor „rîma” împreună. Sandu Sticlaru, masiv și calm, cu umorul lui natural, cu jocul de o simplitate totală, cu vocea sa egală și cu inflexiuni populare, l-a acoperit pe Antal, în ciuda jocului agitat și zgomotos al acestuia, cu gesturi emfatică, cu mișcări obsesive. Ludovic Antal a consumat multă bunăvoință și chiar talent în crearea acestui rol; el cheltuiește pe scenă o evidentă (prea evidentă!) energie fizică și de concentrare lăuntrică, dar — sedus de tipul avocatului sfârșitor — și-a adus pe scenă eroul prin mijloace actoricești desuete, exterioare. Directorul de scenă s-a străduit să tempereze jocul acesta stufoș, a cărui sinceritate era înecată în tremolouri de voce și largi deachizături de brațe, dar intervenția nu i-a reușit pe deplin, așa că munca sa regizorală nu s-a putut valorifica decât pe jumătate.

Decorul lui C. Piliuță, redus la un panou alb și câteva elemente funcționale, și-a dovedit expresivitatea tocmai prin modestia și lipsa sa de ostentație.

2. Omul cu floarea al lui Pirandello poartă asupra sa condamnarea la moarte. Sentința i-a fost dată de însăși floarea, de floarea cancerului care l-a însemnat undeva, pe un colț al gurii, și care îi numără, una câte una, zilele care le mai are de trăit. Față în față cu moartea, omul acesta tânăr meditează asupra vieții, asupra măruntelor ei fericiri și a marilor ei deziluzii, asupra sensului vieții, asupra grabei inconștiente și

lacomie cu care ea e trăită citeodată. Confesiunea aceasta zguduitoare o face într-o noapte unui necunoscut, întâlnit întâmplător la masa unui restaurant din gară, iar omul acesta oarecare, limitat, apăsător de meschine griji cotidiene, îl ascultă uluit, înșelându-l cu greu drama. Aceasta e totul.

Piesa ilustrului scriitor italian Pirandello e scrisă cu aproape 40 de ani în urmă, dar ea a rămas mai departe în atenția teatrelor. Tînărul regizor al televiziunii, Cornel Todea, invitat să o repovestească pe scena studioului Nottara, a ocolit premeditat orice intervenție regizorală „de efect”, s-a retras în spatele actorilor și, de aici, a condus cu multă intuiție psihologică acest monolog sfîșietor (pentru că, de fapt, conversația inițială dintre cei doi necunoscuți se convertește într-un monolog al Omului cu floarea).

În piesa aceasta, un actor trebuie să știe a trăi tăcerea și Mihai Heroveanu (interlocutorul Omului) o face cu o rară măiestrie: figura lui

exprimă, pe rînd, uimire, neînțelegere, teamă, uluire, compasiune și nici un cuvînt în plus nu ar da mai multă expresivitate participării sale tăcute la tragedia Omului. Iar acesta, vorbește: Mircea Anghelescu ne face să simțim cu o intensitate dureroasă stările prin care trece Omul cu floarea. Scena s-a anihilat parcă, distanța spectator-actor s-a topit, iar acesta, cufundat în el însuși, ne poartă înăuntrul sufletului său torturat de ideea morții inevitabile și apropiate. E un rol care nu-ți permite nici o clipă de relaxare interioară și Mircea Anghelescu își dovedește capacitatea neobișnuită de trăire continuă, concentrată.

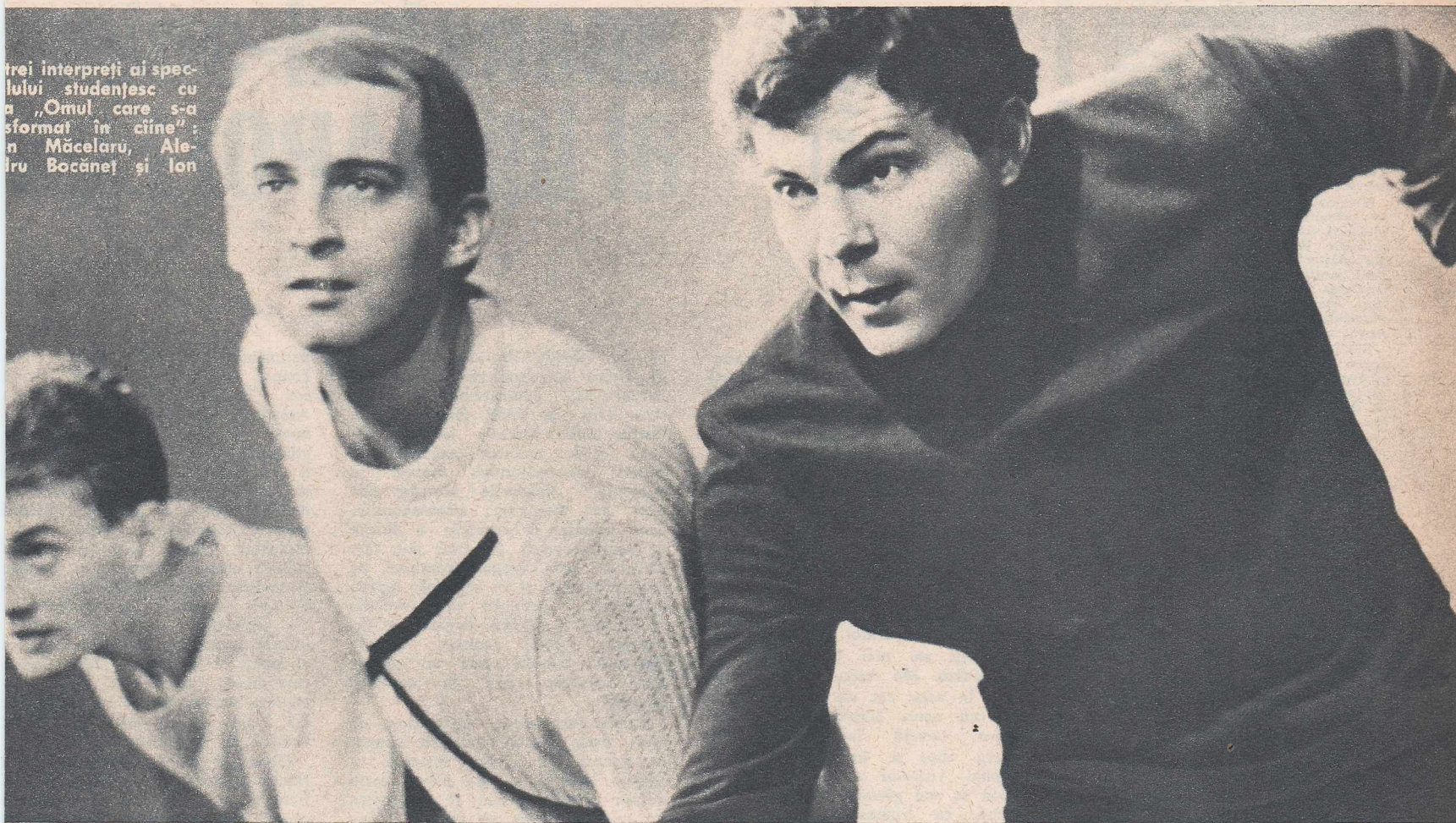
Toată piesa aceasta se desfășoară la o masă, actorii stau mai tot timpul pe scaune. Și totuși, decorul maestrului Al. Ciucurencu — a cărui apariție în arta scenografică o salutăm cu bucurie — are evidente funcții emoționale, el sugerează — și cu ajutorul luminilor bine dozate — sufletul devastat al eroului, umbrele dinlăuntrul său.

3. Seara se încheie totuși cu o explozie de ris tonic, cu o demonstrație de virtuozitate teatrală pe care le creează fără doar și poate regia (Dinu Cernescu) și cei doi interpreți ai „Tigrului” (Ileana Predescu și Ștefan Iordache). „Tigrul” — un tînăr factor poștal cu ceva studii, furios pe toată lumea (în afară de el însuși) din pricina ratării sale — urzește grozave planuri de răzbunare împotriva întregii societăți de „imbecili și dobitoci” ce-l înconjură. Dar tigrul acesta e mai mult un cotoi speriat și timid, care la prima sa acțiune incendiară (răpește de pe stradă o tînără femeie, hotărît să-și reverse asupra ei deziluziile dar și dorințele refulate) își demonstrează sterilitatea revoltei și candoarea: sedus de vioiciunea intelectuală și de farmecele Gloriei, femeia răpită, flatat de elogiile ei cu privire la bunul său accent francez (examen la care a căzut cînd a vrut să intre la facultate), Ben, tigrul, termină prin a se îndrăgosti de ea...

Piesa dramaturgului american Murray Schisgal a fost montată de

Dinu Cernescu cu vervă regizorală, inventivitatea și fantezia sa umoristică s-au dezlănțuit de astă dată. Fiecare scenă are o „poantă”, o idee, iar jocul actorilor e condus cu mină sigură. A avut, de altfel, satisfacția de a colabora cu artista emerită Ileana Predescu, care ne uimește — în fiecare nou spectacol — cu o altă fațetă a generosului ei talent. În „Tigrul” s-a dovedit o comediantă de un umor fin, intelectual, construind rolul Gloriei cu reală virtuozitate. Deși foarte tînăr actor, Ștefan Iordache a fost un partener demn de Ileana Predescu, realizînd cu ea un cuplu armonios, unitar, vibrînd pe aceeași coardă a unui comic de calitate, gîndindu-și minuțios rolul, ca și artista, dar trăindu-l apoi cu o mare spontaneitate.

Acest foarte harnic și talentat scenograf care e Dan Nemțeanu (pe care îl urmărim de cîțiva ani pe diversele scene bucureștene, realizînd de fiecare dată o pictură scenografică de idei), oferă piesei lui Schisgal un cadru de o bună plasticitate, contribuind la caracterizarea „tigrului”, la crearea climatului piesei.

trei interpreți ai spectacolului studențesc cu a „Omul care s-a transformat în ciine”; în Măcelaru, Alexandru Bocăneș și Ion

„Omul care s-a transformat în ciine”

Cine cunoaște, dintr-un număr mai vechi al „Secolului 20”, cele trei „Povestiri” care merită să fie povestite” ale dramaturgului argentinian Osvaldo Dragun, le va regăsi cu un oarecare efort în spectacolul experimental de la Nottara (spectacol intitulat — după una din povestiri — „Omul care s-a transformat în ciine”). Intrat pe mîna unui foarte tînăr regizor, Andrei Șerban (21 ani) — de altfel încă student — textul acesta a fost interpretat într-o manieră cu totul personală, transpus pe scenă cu o neobișnuită fantezie și o vivacitate regizorală (poate chiar puțin ostentativă), saturat cu idei scenice atât de ingenioase încît uneori devin ermetice; se simte în tot acest spectacol tinerețoa realizatorului său, care a făcut cu generozitate risipă de tot ceea ce se poate face risipă pe scenă: mișcare, gestică, tăceri — dacă vreți — muzică, poante regizorale. Chiar dacă acest spectacol e ușor teribilist, el a-

nunță în autorul său o interesantă personalitate regizorală în formare.

Patru colegi — și ei încă studenți — l-au ajutat pe Andrei Șerban să facă această demonstrație regizorală — prezentată ca examen încă vara trecută. Patru tineri viitori actori (vor absolvi anul acesta) care joacă — așa cum cere textul lui Dragun — între 8 și 15 roluri fiecare, metamorfozîndu-se sub ochii noștri cu ajutorul unor neînsemnate schimbări de costum, dar al unor însemnate transformări interioare. Ceea ce, să recunoaștem, presupune o virtuozitate artistică greu de pretins unor tineri. Publicul prețuiește însă sinceritatea și dăruirea acestor tineri actori, chiar cînd ele sînt amestecate cu stîngăcie și nesiguranță, cînd pedala este prea puternic apăsată pe unele replici și situații. Să reținem, așa-dar, numele Ruxandrei Sireteanu, al lui Florin Măcelaru, Alexandru Bocăneș și Ion Bog. În cele trei povestiri înscenate — care nu durează, fiecare,

mai mult de 20 de minute — ei încep prin a face comedie și sfîrșesc într-o tonalitate tragică, așa cum o și cer tragi-comediile lui Dragun: un abces — un sicilitor dar prozaic abces la o mîsea — provoacă moartea eroului primei povestiri (un vinzător ambulănt de mingi care nu-și poate permite hurul de a-și întrerupe munca pe timpul cît ar dura operația abcesului). Panchito este blîntuit de remușcări pentru că, presat de patroni, el a avut ideea de a vinde negrilor africani (în ambalaj cît mai colorat!) carne de șobolan, declanșînd astfel o epidemie de ciumă bubonică; pentru că nu reușește să-și găsească de lucru, eroul ultimei povestiri acceptă postul de... cîine al paznicului de noapte, obișnuindu-se cu vremea să meargă numai în patru labo și să se adreseze oamenilor cu lătrături. O undă de amărăciune învluie aceste trei povestiri, meditații triste pe tema condiției umane în capitalism.

Dragun utilizează modali-

tățile teatrului popular, ale teatrului jucat în piața publică, fără decor și costum, în care actorii vin și enunță subiectul pieselor ce vor fi reprezentate, apoi încep pe loc să-și joace rolurile, întrerupîndu-se din cînd în cînd pentru a mai comenta cele înțiplate. Acest caracter de joc declarat, de demistificare a convenției teatrale (care amintește pe alocuri de detașarea brechtiană față de rol), a fost urmărit de către regizor în întregul spectacol, fără a-l lipsi însă de o anumită vibrație lirică (momentul ascultării în tăcere a unui lung intermezzo muzical, cel al jocului cu balonul — reprezentînd fragila iluzie a fericirii etc.).

Spectacolul, care nu se pretinde a fi mai mult ca un experiment, este însă mai mult ca atât: o promisiune.

Pașii realizați de
Sanda FAUR
Fotografii de
N. ȘVAICO și Gh. ȘERBAN

Un paradis terestru în inima țării

Din Maramureș pînă la litoralul Mării Negre, din pusta bănățeană pînă în Bărăgan, aerul nostru e înmărmărit cu aromele a zeci și zeci de specii de flori. Florile sînt haine de podoabă care îmbracă țara de la un capăt la altul. La etajul zece din ultimul bloc construit, în parcuri și grădini publice, în ferestrele gospodinelor din cartierele orașelor, în straturile din fața caselor din sate — pretutindeni florile își impun permanența frumozii coloristice și a parfumului. O ierancă inimosă din țara Maramureșului — Maria Zidaru din Păulești — le-a sădit și în grajdul vitelor, pentru ca Joiana să se simtă ca într-o adevărată grădina.

Niciodată țara n-a avut atîtea flori. De altminteri, se știe că multe din satele și orașele noastre care au fost premiate în întrecerile pentru bună gospodărire și frumos, au cucerit premiul pentru că s-a avut în vedere și ponderea frumosului reprezentată prin flori. Așa s-a întimplat anul trecut la Sînnicolau Mare, așa s-a întimplat recent cu Codlea.

Fiindcă am ajuns la Codlea să ne oprim puțin și să intrăm în vechea și frumoasa lui grădina de flori. E necesară puțină istorie. În urmă cu 80 de ani, un dascăl de aici a plantat câteva răsadnițe cu roze. Erau modeste. Dar aveau o semnificație, pentru că prin aceste grădini în miniatură dascălul brașovean vroia să dovedească că, în lupta cu natura, omul poate să învingă. Elevii săi au continuat experiențele dascălului și, în decursul deceniilor, floricultura s-a dezvoltat la Codlea tot mai mult. Dar ea a căpătat mari dimensiuni, în frumusețe și spațiu, abia în anii puterii populare. Serele de flori de la Codlea sînt extinse la ora actuală pe o suprafață de 4,5 hectare. Nu e nici un fel de exagerare în aprecierea pe care o face inginerul șef al acestor sere: „La Codlea floricultura e ridicată la rangul de industrie”.

Sîntem obișnuiți să apreciem florile în trei anotimpuri: primăvara, vara, toamna. La Codlea ele își etalează frumusețile și-n toată iernii. Așa se explică de altfel rațiunea de a fi a serelelor. Cînd crapă pietrele de ger, la Codlea înflorește minunata roză Bacara, Montezuma cu bobocul de pierică, Super Starul de un roșu aprins, Golden Giant cu petalele ca portocala. În iarna viitoare, în grădina de sub sticlă de la Codlea va înflori mîrgăritarul și parfumatul liliac. Acum la Codlea crește o floare nouă — Gerbera — de culori pastelate, care se înfruntă în frumusețe cu multe celebrități florale ale lumii.

O floare frumoasă are căutare pretutindeni. Bucureștiul, Brașovul, Sibiu și alte orașe solicită în permanență florile Codlei. Flori în ghivece, flori în apartament, flori tăiate, flori pentru prietenii noștri, flori pentru soțiile și logodnicele noastre. Florile Codlei zboară cu ajutorul păsărilor de oțel în Austria, Republica Federală Germană, R.D. Germană, Anglia, R.S. Cehoslovacă.

Acum florile Codlei zîmbesc primăverii. Ca-n versurile lui Dimitrie Anghel și-ale Magdelei Isanos, ca-n „Valul rozelor”, datorat lui Alexandru Macedonski, care văzîndu-le dansînd, a scris:

*Păreau năluci de carnaval
Cum se mișcau catifolate
Căitate toate-n rochi de bal,
De vîntul serii sărutate,
De vîntul sereii sărutate.*

George CIUDAN

Charles-Louis Schulmeister (după o gravură a vremii).

„maestrul-spion” al lui NAPOLEON

Micul salon de la parterul castelului din Strasbourg. În această toamnă însoțită a anului 1805, aici își ține audiențele Napoleon. Salonașul se goleşte încetul cu încetul. A mai rămas doar un singur bărbat, înalt, cu părul roșu, modest îmbrăcat. Napoleon se oprește în fața lui și-l privește întrebător. Omul se înclină:

— Mă numesc Schulmeister — spune el. Aș vrea să mă angajaj la...

— Recomandațiile dumneavoastră? — întreabă împăratul și întinde mina.

— Nu am nici un fel de recomandată. Mă recomand eu însumi.

— În acest caz nu vă pot angaja — taie scurt Napoleon și dispăre într-o cameră învecinată. Peste câteva clipe se întoarce, vede că ultimul vizitator a plecat, dar în salon se mai găsește un bărbat chel, scund, cu fruntea plină de cute. Cine este intrusul? — se întreabă Napoleon infuriat.

— Cine sînteți, ce faceți aici?

— Tot Schulmeister — răspunde calm spionul, care între timp își schimbase complet înfățișarea. Napoleon se uită la el scrutător și în același timp uimit. Trec câteva secunde de tăcere.

— Vă angajez! — declară Napoleon.

Așa a început cariera de agent secret a celui ce avea să devină poate cel mai abil spion al epocii sale.

„CEI MAI BUNI SPIONI COSTĂ CEL MAI SCUMP”

Napoleon nu a scris el însuși nici un rînd în care să „teoretizeze” importanța spionajului. El a lăsat această grijă generalilor săi — Savary, Bugeaud, de Brack — conducătorii serviciului lui de informa-

ții. În schimb, sînt cunoscute sute de ordine ale împăratului către generalii săi, edificatoare în acest sens. Iată, de pildă, fragmente din instrucțiunile adresate la 28 mai 1812 (așadar înainte campaniei din Rusia) ambasadorului Franței la Varșovia: „Fondurile necesare sînt puse la dispoziția ambasadorului, care trebuie să angajeze o duzină de agenți secreți pe care să-i răspindească de-a lungul frontierei, pe drumurile mari și în regiunile rusești învecinate... Locuitorii țării, trebuie să livreze o recoltă bogată de informații. Apoi, acestea trebuie transmise biroului care se găsește sub comanda mea la cartierul general”.

Reiese din aceste instrucțiuni că toate firele vastei rețele de spionaj se adunau, în ultima instanță, în minile împăratului. De altfel foarte adesea Napoleon nu se mulțumea cu referate scrise, ci asculta el însuși rapoartele spionilor săi. Pe care, în paranteză fie spus, îi răsplătea cu larghețe. „Dacă știrile sînt satisfăcătoare — scria el către baronul Bignon — nu mă dau în lături să plătesc și 12.000 de franci. În timp de război nu trebuie să existe limite pentru recompensarea agenților care furnizează la timp informații militare utilizabile”.

Această „mărinimie” golea repede casele de bani ale armatelor imperiale. La protestele ofițerilor săi, generalul Belliard riposta: „Fără stimulent bănesc nu poți scoate nimic. Cei mai buni spioni sînt cei care costă cel mai scump”.

Un astfel de spion a fost și Charles-Louis Schulmeister.

SPRE AUSTERLITZ...

În toamna anului 1805 armata franceză împărțită în mai multe coloane, sub conducerea mareșalilor

Bernadotte, Davout, Soult, Ney, Lannes, Marmont și Murat, străbătea Franța îndreptîndu-se spre Austria. Napoleon stătea zile noapți în fața hărților, cercetînd viitoarele sale cîmpuri de luptă. Ii recomandase mareșalului Berthier să urmărească zierele germane italiene pentru a cunoaște mișcările trupelor austriece din Italia, Tirol, Moravia. „Toate gazetele germane publică numele regimentelor austriece și vorbesc despre deplasările lor” — îi scria împăratul lui Berthier. La 21 septembrie 1805 Bonaparte ordona generalului Lemarois să plece el însuși în Elveția și, „fără a spune cine sînteți, să adunați toate informațiile precise despre trupele austriece care staționează în Pădure Neagră și Vorarlberg”.

Generalul Savary, adjutantul împăratului și șeful serviciului de spionaj francez, se ocupa cu recrutarea de agenți care cunoșteau bine Austria și vorbeau perfect limba germană. „Știu un om care corespunde — spuse lui Savary prefectul din Strasbourg. Este un contrabandist foarte iscusit și isteț. Tocmai acum a ieșit din închisoare. Cunoaște bine frontiera, precum și Germania și Austria. Iar în ceea ce privește limba germană, ajunge să spun că este alsa cian...” Acest contrabandist versat nu era altul decît Schulmeister, un om fără scrupule, gata să execute orice misiune în schimbul unei simbrii grase.

Una din primele sale misiuni fost aceea de a transmite în 180 un mesaj unei înalte personalități austriece. Deghizat în bijutier, c buzunarele pline cu pietre prețioase Schulmeister trecu liniile austriece. El a fost însă trădat, arestat și percheziționat. Documentul cu pricina care se găsea în fundul dublu al unei tabachere de aur, a fost și descoperit.

Spionul fu condamnat la moarte și urma să fie executat în zori. Dar Schulmeister nu era dispus să-și încheie atât de curînd viața. Mituind pe una din sentințele, el obținu cîteva kilograme de vin. Dimineața, toată garda austriacă dormea buștean sub razele soarelui: Schulmeister ascunsesese o sticlășă de opiu și turnase conținutul sticlei în vin... Apoi, îmbrăcat în uniforma unui dîntre soldații adormiți, porni în căutarea personalității austriece căreia îi era adresat mesajul, îi spuse textul mesajului, pe care-l învășase pe dinafară, după care, calm, se înapoie în liniile franceze. Cadet de Gassicourt, „primul farmacist” al lui Napoleon, afirmă în memoriile sale că această întimplare este absolut autentică.

„INTENDENTUL-GENERAL” ASISTĂ LA UN CONSILIU DE RĂZBOI

Intr-o zi, poliția austriacă înconjură casa în care stătea Schulmeister. Spionul își schimbă înfățișarea și trecu cordonul fără să fie recunoscut. Altădată, îmbrăcat în uniformă germană și dîndu-se drept prinț german, el primi defilarea unui întreg corp de armată inamic, ceea ce i-a permis să furnizeze statului major francez informații foarte precise, de altfel bine apreciate și plătite așîderea.

Schulmeister avea la dispoziția sa un „fond de rulment” important. Așa a putut, cumpărînd cu un milion de franci bunăvoința unuia din participanții la un consiliu de război austriac prezidat de însuși împăratul Francisc II, să asiste el însuși în consiliu îmbrăcat în uniforma intendentului-general mituit...

Se știe că fortăreața de la Ulm a capitulat în fața trupelor lui Napoleon la 20 octombrie 1805, în preajma bătăliei de la Austerlitz. Rolul lui Schulmeister în forțarea acestei capitulări este consemnat atît în raportul generalului Mack, comandantul forțelor austriece de la Ulm, degradat și întemnițat după această înfrîngere — cît și în corespondența spionilor lui Napoleon păstrată în arhivele militare de la Paris.

Din aceste documente reiese că Schulmeister juca pe atunci rolul unui spion dublu, reușînd să cîștige încrederea austriecilor, care-l considerau agentul lor, în timp ce, de fapt, executa ordinele lui Napoleon. El circula în tabăra austriacă sub numele de Bürgermeister sau Monsieur de Meinau. Recomandat de către căpitanul Wendt, Schulmeister reuși să se facă agreat de generalul Mack, de arhiducele Francisc și de mulți ofițeri superiori austrieci. Iată ce scrie despre cele întimplate în fortăreața de la Ulm E. v. Tarlé în cunoscuta sa carte despre Napoleon: „Mack era strîns din toate părțile. Mai avea însă posibilitatea să părăsească fortăreața, dar era mereu derutat de spioni abili trimiși de Napoleon, în fruntea cărora se găsea vestitul Schulmeister. Aceștia îl sfătuiau să reziste căci Napoleon, constrîns de o revoltă ce ar fi izbucnit la Paris, avea să ridice asediul. Un spion informă tabăra franceză că Mack se îndoieste de această și atunci pe loc fu fabricat, cu ajutorul unei imprimării de campanie, un număr special de ziar parizian în care se vorbea despre o revoluție închipuită la Paris. Spionul îi aduse ziarul lui Mack, care îl citi și se liniști”.

Se știe ce a urmat capitulării de

la Ulm: destrămarea armatei austriece, apoi, după puțină vreme, în decembrie 1805, bătălia de la Austerlitz.

SPIONAJ ȘI CONTRASPIONAJ

Documentele demonstrează extraordinara rapiditate cu care se deplasa Schulmeister de la o tabără la alta. La 16 octombrie el se mai găsește la statul major al armatei austriece a lui Werneck; la 17 octombrie, la ora prînzului, predă un raport mareșalului Murat despre retragerea armatei lui Werneck; la 18 octombrie, seara, primește ordinul lui Savary de a pleca imediat la Ulm, unde sosește în aceeași noapte. La 23 îl aflăm la Augsburg, pentru ca a doua zi la orele șase seara să se găsească la o distanță de o oră de Mühldorf, la 25 — la Braunau, la 26 — la München. Or, 50-60 kilometri separă aceste localități unele de altele, ceea ce înseamnă că maestrul-spion al lui Napoleon a străbătut în trei zile cîteva sute de kilometri. Ceea ce, pe vremea aceea, nu era puțin lucru.

După ocuparea Vienei de către trupele lui Murat, Schulmeister este numit comisar-general al poliției vieneze, iar în 1807-1808 funcționează ca prefect de poliție la Königsberg și apoi la Erfurt. În timpul campaniei împotriva Austriei, din 1809, el poartă titlul de comisar-general al armatei.

În cursul bătăliei de la Wagram, cu ocazia unui contraatac al austriecilor, Schulmeister a fost recunoscut și puțin a lipsit ca să fie făcut prizonier. El se refugie într-o casă și cînd, după cîteva minute, soldații arhiducelui Karl intrară în clădire, văzură un frizer coborînd scara cu aerul cel mai calm din lume.

— Unde e spionul? Nu l-ai văzut? Trebuie să fie în această casă! — spuseră soldații.

— Urcați-vă la primul etaj — răspunse Schulmeister. Îi veți găsi întins pe pat. E grav rănit...

Ostașii urcară, iar Schulmeister dispăru...

După 1810, multimilionarul spion al lui Napoleon s-a retras la proprietatea sa din Meinau — donație a împăratului. Mai avea și un castel în apropierea Parisului, unde nu o dată a fost vizitat de fosta împărăteasă Joséphine. Se pare că în acea perioadă Schulmeister ajută la organizarea contraspionajului, cu toate că această sarcină revenea de drept vestitului ministru al poliției, Fouché.

Buletinele poliției, redactate de Fouché, demonstrează atenția pe care Napoleon o acorda contraspionajului, în primul rînd luptei cu agenții englezi. Londra nu fusese zgîrcită cu banii și ambasadorii britanici de la Stuttgart și Kassel, dar mai ales ministrul englez Drake, acreditat în Bavaria, trimiteau mulți spioni în Franța. Drake a reușit să-l cumpere chiar și pe directorul poștei bavareze, pentru a putea controla corespondența care se îndrepta spre Franța sau venea de acolo. Nu este mai puțin adevărat că unul din agenții lui Drake era de fapt în slujba lui Napoleon. El strecura ministrului britanic o seamă de informații false, trimițîndu-i în schimb lui Napoleon date precise, citeodată chiar și corespondența semnată de însuși Drake!

Cu toate că serviciile secrete ale lui Napoleon erau bine organizate, activitatea lor se solda deseori cu eșecuri, iar planurile împăratului

aveau de suferit din această cauză. În timpul luptelor din Spania, între 1804 și 1810, rezistența îndîrjită pe care poporul spaniol o opunea armatelor franceze a anihilat aproape complet activitatea spionilor. „Nu posedăm nici o informație despre activitatea inamicului — scria, nervos, Napoleon la 27 octombrie 1810. Mi se spune mereu că este imposibil de a obține informații”.

În Spania, ca și în Rusia, spionajul napoleonian nu a putut să-și atingă obiectivele scontate, tocmai pentru că nu și-a putut recruta agenții necesari din rîndurile populației locale, violent ostile față de cotropitori.

Armatele franceze, hărțuite la tot pasul în Spania și înconjurate de ură în campania din Rusia, nu mai puteau conta cîtuși de puțin pe spionii plătiți de Napoleon, care s-au dovedit incapabili să furnizeze informațiile necesare pentru desfășurarea operațiilor militare pe teritoriul minat de rezistența inamicului.

DL. GRUNER JOACĂ O FESTĂ D-LUI LANGWERT

După căderea lui Napoleon, Schulmeister se refugiază la Paris, ascunzîndu-se în casa unui prieten. El știa bine că mai toți comandanții armatelor care invadaseră Franța îl caută de zor. Mai ales generalii prusaci aveau intenția să se răfuiască cu el. Iată însă că într-o bună zi sosește un mesaj din partea lui Bernard, fost coleg al lui Schulmeister în armata de spioni a lui Napoleon. Bernard îl informa că Langwert, șeful spionajului austriac, caută oameni versați în „meserie” și îi garantează securitatea dacă acceptă să intre în serviciul secret austriac.

Schulmeister se duse la întîlnirea cu trimisul lui Langwert, îl salută, apoi, deschizîndu-și larg pelerina, îi arătă arsenalul din buzunarele sale: șase pistoale cu două țevi. Schulmeister, care își cunoștea bine colegii și nu avea încredere în ei, era hotărît să nu se lase arestat fără luptă. Văzînd însă că propunerea era serioasă, el o acceptă. Totodată încercă să „explice” că, de fapt, în 1805 la Ulm a dorit să facă... un serviciu austriecilor, dar n-a fost înțeles, și că în 1812 Napoleon a vrut să-l silească să-și reia locul în serviciul de spionaj pentru campania din Rusia, dar el a refuzat.

Aflînd de angajarea lui Schulmeister, chiar ofițerii austrieci protestează, iar Gruner, șeful poliției prusace, îl urmărește pas cu pas la Paris. Puterile lui Gruner se opresc însă la porțile Parisului și de aceea el așteaptă ca Schulmeister să părăsească capitala franceză. Într-o zi, fostul spion al lui Napoleon, părăsind Parisul într-o trăsură deschisă, cade într-o capcană, montată de Gruner, este arestat și întemnițat în fortăreața de la Wesel.

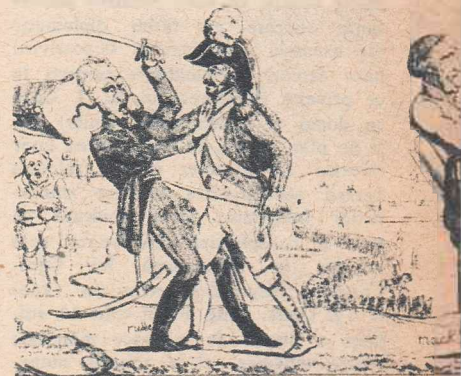
Langwert se arată foarte supărat de lovitură dată de colegul și rivalul său prusac. „Schulmeister era gata-gata să-mi organizeze o contrapoliție împotriva poliției lui Fouché — declară Langwert. Această afacere este foarte penibilă pentru mine...”

Se pare însă că pentru Schulmeister „această afacere” nu a fost chiar atît de penibilă: a scăpat și de astă dată viu și nevătămat. După unii autori, el a evadat în condiții rămase misterioase; după alții, a

Joseph Fouché, ministrul de poliție al lui Napoleon. După prăbușirea împăratului, el a rămas la locul lui. Împotriva agenților lui Fouché a intenționat spionajul austriac să organizeze o „contrapoliție” cu ajutorul lui Schulmeister. (Desen de Nolreterre).

O caricatură a epocii, cu titlul „Cu Mack s-a isprăvit”, înfățișează capitularea armatei austriece la Ulm. În acel timp, Schulmeister juca rolul unui „spion dublu”.

fost eliberat la semnarea păcii, la 20 noiembrie 1815.

După ce ani în șir a adus important servicii mai multor centrale de spionaj în schimbul unor sume fabuloase, spionul-mercenar Schulmeister s-a retras la Strasbourg, unde a murit în 1853, la vîrsta de 83 de ani.

Activitatea de spion profesionist a lui Schulmeister, marcată de atîtea manifestări tipice de aventurier, are numeroase corespondente în cariera multor altor spioni internaționali. În condițiile istorice în care ei și-au desfășurat acțiunile (multe cu vădit caracter criminal), „performanțele” nu s-au datorat numai abilității de care știau să dea dovadă, ci și faptului că în misiunile executate ei se puteau bizui pe sprijinul și colaborarea anumitor personalități suspuse din țara inamică, pe care reușeau să le corupă cu ajutorul unor sume importante puse la dispoziție de serviciul de spionaj pentru care lucrau agenții respectivi.

Departate de a fi slujit vreunei cauze drepte, majoritatea acestor agenți au operat în toată activitatea lor ca niște adevărați mercenari pentru care important este cine plătește mai mult pentru serviciile lor murdare.

Ion ASZÓDY

„PATRIOT BUN, CU INIMA DREAPTĂ”

**Costache Negri —
om politic
luptător
pentru progres**

Rodica C. Popescu, elevă din Pitești, și Lulu Tutoveanu, elev din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, cer să publicăm un articol despre viața și activitatea lui Costache Negri.

Costache Negri (1812—1876) a fost un remarcabil om politic moldovean, fruntaș al unioniștilor de la nord de Milcov și, în același timp, un scriitor foarte popular la timpul său.

Vicepreședinte al Divanului ad-hoc din Moldova, el a respins propunerea ce i s-a făcut de a fi ales domnitor, pronunțându-se în favoarea alegerii lui Al. I. Cuza și facilitând astfel înfăptuirea Unirii din 1859. În anii domniei lui Cuza a îndeplinit înalte funcții de stat, obținând importante succese pe tărâm diplomatic (de exemplu: înfrângerea împotrivirii unor cercuri conducătoare turcești în ce privește investirea lui Al. I. Cuza ca domn al Principatelor Unite) dar și pe plan intern, în îndeplinirea unor reforme cu caracter social (reforma agrară, secularizarea averilor mănăstirilor închinată). După lovitura de stat a conspirației reacționare care a dus la răsturnarea lui Cuza, Costache Negri s-a retras (în 1866) la Tg. Ocna, unde a mai trăit 10 ani. Deși a dispus de mijloace materiale foarte modeste, el a refuzat numeroasele răsplăți, onoruri și demnități oficiale ce i-au fost oferite. Astfel, în 1870, când i s-a propus să i se plătească suma de 1.600 galbeni ca salariu pentru perioada cât a funcționat ca agent diplomatic al lui Cuza la Constantinopol, el a respins oferta, răspunzând: „Țara este destul de împovărată de datorii și nu e timp de a o mai îngreua și eu cu daraveri de-ale mele. Renunț”. În gestul său se oglindea atît vechiul său spirit de sacrificiu pentru patrie (în preajma revoluției din 1848, de pildă, el și-a vîndut mica moșie de la Minjina, loc de întâlnire al tinerilor unioniști din ambele principate, punînd banii la dispoziția revoluționarilor pașoptiști ce acționau, în țară și la Paris, în frunte cu Bălcescu), cît și împotrivirea sa față de regimul monarhist al lui Carol I de Hohenzollern, adus la putere de „monstruoasa coaliție”.

Lui Costache Negri îi datorăm și drapelul nostru de stat. În luna februarie 1848, pe cînd se afla la Paris, Negri a felicitat — în numele revoluționarilor români — guvernul revoluționar francez nou instalat, dăruindu-i noul drapel românesc, ale cărui culori le combinase el însuși. (Pînă atunci drapelul era roșu-albastru în Moldova — și galben-albastru în Muntenia; el îl-a conceput în culorile ce se păstrează și astăzi: roșu-galben-albastru — și cu inscripția: „Libertate-Unire-Frăție”; steagul a fost păstrat de guvernul francez pînă

în 1870, pierzîndu-se o dată cu înfrîngerea Comunei.)

Negri a fost și un sensibil poet, din păcate astăzi uitat. Uitarea se datorește și faptului că el însuși nu s-a socotit scriitor, consacîndu-și viața și forțele activității politice. Foarte bun prieten cu Vasile Alecsandri, el a scris împreună cu acesta poezii ca: „Mireasa strigoiului”, „O noapte la țară” ș.a. Multe din poeziile lui, puse pe muzică de italianul Corradini, se cîntau prin saloanele vremii. „Urarea” sa (un „plugușor”) închinată votării de către Divanul ad-hoc al Moldovei (al cărui vicepreședinte era), în 1857, a devenit foarte populară și se recita în toată Moldova. Amintim din poeziile lui C. Negri: „Călugărița” (1841), „Tinăra copilă” (1845), „Ciuda de amor” (1846), „Pentru Bălcescu” (1846), „Războienii și Neamțu” (1848), „Codrii Vasluiului” (1848), „Hora haiducească” (1857), „Cîntec haiducesc” (1857), „Doina haiducească” (1857), „Hora din Răducăneni” (1857), „Soarta călătorului” (1874), „Înguirea unei copile” (1876).

El a scris și o serie de lucrări politico-juridice ce pledau pentru drepturile românilor ca națiune.

Într-o scrisoare, adresată lui Alecu Hurmuzachi în 1868, Vasile Alecsandri arăta despre Costache Negri că „este un mare poet; însă niciodată nu a volt să se încreadă în geniul său poetic; cu toate acestea, bagajul său literar este izvorit dintr-o inimă mult simfitoare și poartă sigiliul unui talent de întîiul ordin”. Iar la moartea sa, în 1876, Eminescu scria în „Timpul”: „Poet al momentului de răgaz, prozator eminent și patriot bun, cu inima dreaptă și fără patimă, și cel mai distins diplomat al Țărilor Românești... unul din cei mai nobili bărbați ai românilor, Costache Negri reprezenta nu numai cel mai curat patriotism, și caracterul cel mai dezinteresat, dar și o capacitate extraordinară, căreia-i datorim, în bună parte, toate actele mari săvîrșite în istoria modernă a României”.

Mormîntul său din curtea mănăstirii Răducănu din Tg. Ocna a stat în părăsire pînă cînd, în octombrie 1877, Elena Cuza, văduva domnitorului cu care Negri fusese întîm prieten și nedespărțit tovarăș de luptă, i-a fixat crucea cu inscripția existentă și astăzi.

V. SAVIN

Din cilindrul de sticlă al ultra-modernului aeroport internațional din Frankfurt pășim pe bordul unui Boeing 707, devenit unic adăpost — sperăm cît mai sigur — între imensitatea oceanului și nesfirșirea siderală.

Nu știu — și nici nu cred — că proiectanții liniilor aeriene se vor fi gîndit la realizarea unor contraste atunci cînd, după un zbor transalpin pe deasupra Elveției, au statornicit cealaltă oprire în plină zăpușeală. După ce ai admirat, parcă hipnotizat, înaltele zăpezi, oprirea la Dakar (precedată de înmînarea unor evantale, lucru care ne-a nedumerit pentru o clipă) este la început uluitoare. Deosebit de amabili, funcționarii senegalezi care ne „tranzitează” ne oferă coca-cola și, în vreme ce noi folosim din plin evantalele, ne dau amănunte despre noaptea africană. Iar noi ne și gîndim la... noaptea sud-americană.

ÎN ORAȘUL SANTA MARIA DEL BUEN AYRE

Așa i-a spus cu aproape 430 de ani în urmă Pedro de Mendoza

inter- ludiu ARGEN- TINIAN

orașului fondat de expediția condusă de el pe estuarul fluviului La Plata, la 275 km de vărsarea lui în Atlantic. De la numele acesta la cel de azi — Buenos Aires — nu au trecut prea mulți ani.

★

Începem să cunoaștem dimensiunile celui mai iubit dintre orașele argentinene, capitala și în același timp cel mai important centru industrial, comercial și cultural al țării, încă de pe aeroportul Ezeiza. Aici — ni se relatează — se întreține 32 de linii ale companiilor aeriene.

Pornim sub un cer de vară timpurie spre oraș. O imagine care se fixează mai stăruitor înainte de a părăsi propriu-zis în Buenos Aires sînt nenumăratele căsuțe de lemn ce se aliniază în dreapta autostrăzii, nu departe de malul mării. Aflăm că în asemenea cartiere răspîndite la periferiile orașului trăiesc peste 300.000 de oameni, în general muncitorii industriilor capitalei.

Ei văd înălțându-se în vecinătate staturile gigantilor de 20, 30 și 40 de etaje ce adăpostesc birourile întreprinderilor, instituții de stat, precum și multe apartamente moderne, confortabile. Dintre locuitorii cartierelor muncitorești mulți lucrează la cele mai mari abatoare din lume, La Blanca, La Negra, Armours, Wilson, care fac din cartierul Avenida un adevărat Chicago al Argentinei. Aici, după ce sînt sacrificate, animalele sînt desfăcute în bucăți de muncitori specializați — care, la banda rulantă, fac toată ziua, în fiecare zi, aceleași gesturi mecanice — după care sînt triate, congelate, prelucrate sau înmagazinate. De la urechi pînă la copite, nimic nu se pierde „în afara strigătului animalului” — cum se obișnuiește să se spună. De altfel, Argentina deține unul dintre primele locuri din lume în domeniul zootehniei și primul în cel al exportului de carne, iar industria frigorifică este principala ramură a economiei argentine.

A doua seară aveam să degustăm unul din deliciile bucătăriei locale —

multe sute de pesos, în funcție de renumele restaurantului respectiv.

★

De cum pătrunzi în Buenos Aires te învăluie o senzație de nesfîrșit, explicabilă cînd te gîndești că orașul acesta are o suprafață de cinci ori mai mare decît Parisul, de pildă. Pășind pe străzile capitalei care cuprinde, împreună cu suburbiile sale, aproximativ 7.000.000 de locuitori — aproape o treime din populația întregii țări — te prinde tumultul acestui oraș în care oameni veșnic grăbiți se iau parcă la întrecere cu puzderia amețitoare a vehiculelor. Răspunzînd nevoilor uriașei circulații, paralel cu fluviile de vehicule de la suprafață, în subteran se întinde o vastă și modernă rețea de linii de metro. Amuzantă prin paradox, avînd poate o notă specific sud-americană în acest oraș despre care se spune că seamănă mai curînd cu marile capitale europene, este privescerea autobuzelor comunale, purtîndu-și caroseria demodată, dar original acoperită de picturi multicolore, printre zgîrie-norii de tip nord-american.

12 km, prelungindu-se cu alți peste 50 în suburbiile ei.

Orașul „aerului celui bun” ți se dezvăluie sub chipuri multiple, dar predominante sînt parcă exuberanța, temperamentul năvalnic pe care-l vădese — cred — toți cetățenii săi. El se manifestă pe stradă în primul rînd, căci, la fel ca în orice alt oraș al lumii, strada cu fizionomia și viața ei proprie îți oferă o imagine dintre cele mai concludente. Deși arborează intenția sobrietății, purtînd haine închise în plină vară, argentinienii discută cu aprindere, rîd fără nici o reținere, își exteriorizează deschis tumultul sentimentelor. Este impresionant și coloritul intens al străzii sud-americane, abundența vegetației în care predomină palmierii, eucaliptii uriași cu trunchiurile contorsionate, merii și portocalii, cactușii într-o varietate infinită de forme, mărimi și specii.

Plimbările prin Buenos Aires ni l-au arătat sistematizat într-o manieră geometrică aproape desăvîrșită, stilurile arhitecturale urmînd oarecum împărțirea funcțională a

sud — zona industrială, o pădure de beton, metal și sticlă, și cartierele muncitorești, cu aspect sărăcăcios, cenușiu.

În centrul Buenos Airesului te impresionează mai cu seamă nu abundența zgîrie-norilor, aflați laolaltă într-o insulă aparte a orașului, ca la New York sau Sao Paulo — ci proporția, echilibrul construcțiilor. Vestita Avenida General Paz, artera principală, duce în împărăția „vieții unde nu se doarme niciodată”, după cum prezintă oficiile de turism numeroasele localuri de distracție accesibile doar unor anumite categorii.

Ni s-a povestit că străzile capitalei argentine se transformă deseori în fluviu vii, năvalnice, ale manifestațiilor muncitorești, cu afluenți în uzinele și fabricile orașului. De altfel Buenos Aires concentrează aproape jumătate din muncitorii industriali ai țării. Anul trecut, Argentina a cunoscut multe conflicte sociale dure — greve împotriva creșterii prețurilor, pentru salarii proporționate cu tensiunea inflației încă neînvinse, în pofida măsurilor luate de autorități.

Legea salariului minimal adoptată astă-toamnă este rezultatul unui șir de greve generale, care au adus revendicările muncitorești în centrul atenției publice.

Nu voi adăuga din mulțimea impresiilor decît pe cele culese din scurta excursie în Delta del Parana.

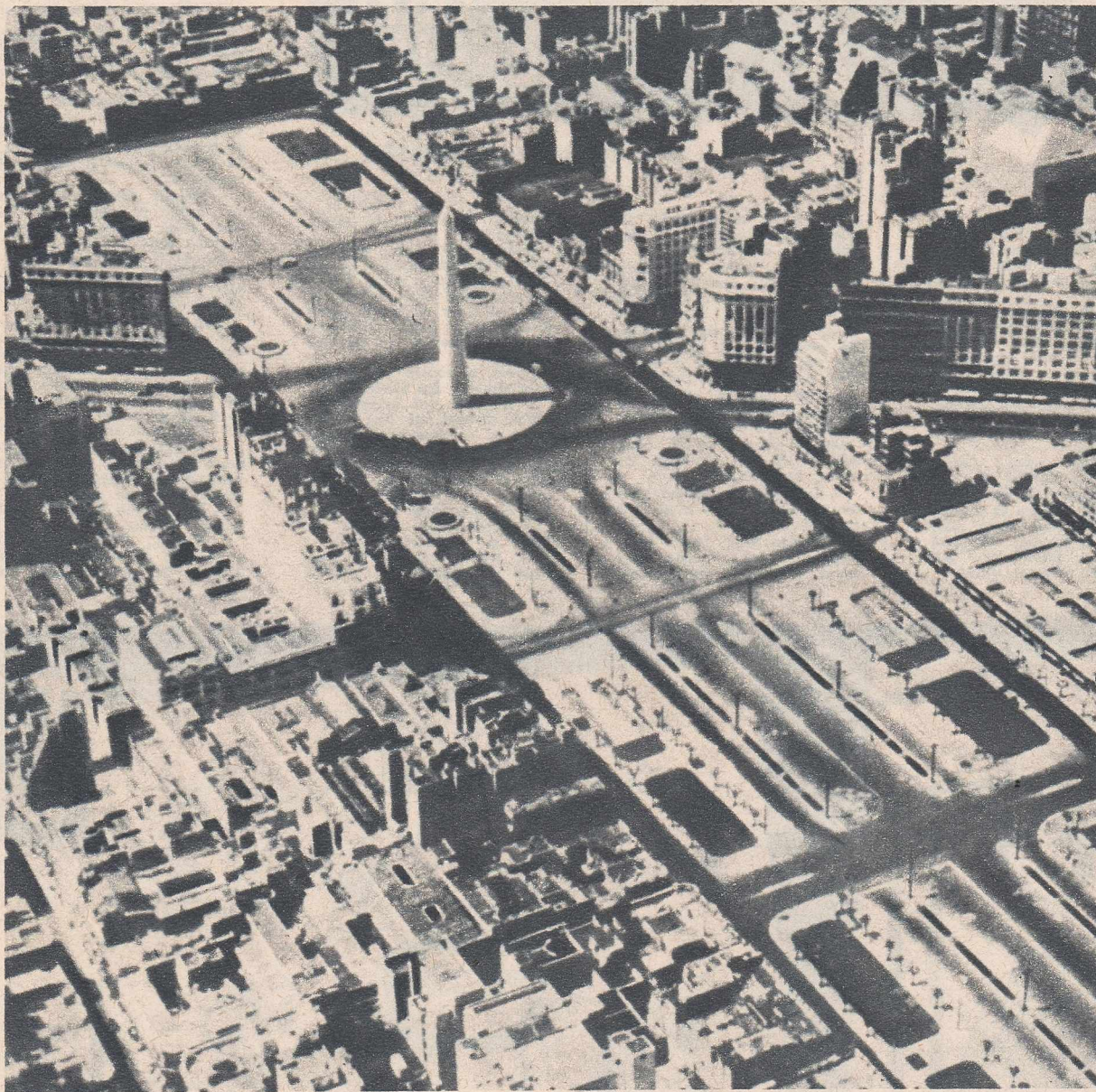
Mărturisesc că am privit cu oarecare scepticism pe cei care m-au avizat că voi întîlni o privescerea neobișnuită, cunoscută fiindu-mi delta de acasă. Și totuși... cred că plimbarea în Delta del Parana a fost ceea ce m-a copleșit mai mult decît orice în această scurtă întîlnire cu Argentina. Nu doar extotismul, ci întreaga armonie, sutele de riuri și pîrîuri care o brăzdează, prefăcînd-o într-un adevărat labirint, reflexele greu de urmărit ale apelor oglindind auriul plantațiilor de portocali și abundența *cebosiei* — floarea națională argentiniană — întrerupte de zecile de pontoane sugestiv ornamentate ale vilelor ce-ți amintesc parcă, în oarecare măsură, de Veneția.

Delta del Parana este de fapt punctul terminus al fluviului La Plata, pe al cărui braț drept odihnește pămîntul Buenos Airesului. Nu e de mirare deci că pe canalele sale s-au ridicat numeroase construcții pentru odihna locuitorilor orașului.

★

Evenimentul care ne-a prilejuit vizita în Argentina a fost cel de-al 8-lea Congres internațional de medicină internă, la care am participat făcînd parte dintr-o delegație de medici români. Era primul congres de acest fel ținut pe pămîntul latino-american, de unde și o mai numeroasă participare a reprezentanților din cele două părți ale continentului. Convorbirea pe care am avut-o cu ministrul sănătății al Republicii Argentina, Samlotri R. Argretinen, în cadrul unei audiențe, ne-a prilejuit un valoros schimb de experiență în ce privește realizările țărilor noastre pe tărîm sanitar și științific. Domnia sa s-a arătat deosebit de interesat, printre altele, de modul în care în țara noastră s-a reușit eradicarea malariei — boală mult răspîndită în Argentina — a pelagiei și a sifilisului, precum și de sistemul nostru de învățămînt, rugîndu-ne să-i trimitem documentația respectivă.

Dr. V. NICOLAESCU
secretar al Societății de medicină internă din R. P. Română

Buenos Aires, vedere din avion. În centru: Plaza Mayo — punctul 0 al tuturor arterelor — în mijlocul căreia se află obeiscul ridicat cu ocazia celei de-a 400-a aniversări a orașului.

asa-numitul *Baby Beef*: deasupra unui grătar natural format din mari butuci incandescenti se învîrte un cerc de fier pe care se rumenește, orînduite una lîngă alta, tot felul de bucăți de carne. Nu rămîne decît s-o alegi pe cea din care dorești să fii servit. Și un amănunt: prețul unei porții este de una sau mai

Buenos Aires, cel mai mare oraș al Americii de Sud, își extinde neconținut limitele și la un moment dat ești inclinat să crezi că străzile sale, izvorînd din întinderea apelor, se pierd în nesfîrșirea pampasurilor. Avenida Rivadaria, de pildă, străbate capitala pe o lungime de

orașului. În nord, pe țărîmul fluviului, cartierele de locuințe; în centru — zgîrie-norii băncilor, ai întreprinderilor comerciale și magazinelor de lux; în est — portul (prin care trec 90% din importul argentinian și peste o treime din export), cu docurile ce se întind de-a lungul a 20 de kilometri; în

ÎNAINTE CA RĂZBOIUL CU ESCHIMOSII SĂ FI ÎNCEPUT

de J. D. SALINGER

Era a cincea dimineață de sîmbătă în care Ginnie Man-
nox și Selena Graff — de
altfel colege la școala lui
Miss Basehoar — jucau te-
nis pe unul din terenurile
din East Side. Existau des-
tule șmechere în școala lui
Miss Basehoar, dar dintre
toate Ginnie o socotea pe Se-
lena drept cea mai șmecheră.
Nu se stia să-i spună în față
plăcerea, deși în sine recu-
noștea că nimeni nu venea pe
teren cu mingi atît de noi,
excepționale, ca Selena. Pro-
babil că tatăl ei era fabricant
de mingi de tenis sau cam
așa ceva. Pe de altă parte,
pe Ginnie o apucau furiile
gîndindu-se că la întoarcere
va trebui să suporte singură
plata taxiului. Ideea asta cu
taxiul fusese a Selenei; Gin-

nie se mulțumea și cu auto-
buzul. Acum cînd păseau
pentru a cincea oară în taxiul
care avea să le ducă în York
Avenue, Ginnie explodă pe
neasteptate :

— Ascultă, Selena...

— Ce s-a întîmplat? Aple-
cată, Selena căuta cu infri-
gurare în taxi. Nu găseac
husa rachetei, se tînguie ea.

— Ai băgat-o în buzunarul
pardesialui, răspuse Ginnie...
Ascultă, Selena...

— Doamne, că așa-i. Mi-ai
salvat viața.

— Ascultă, reluă Ginnie,
plictisită că trebuie să ducă
o conversație anostă, nu-mi
face de loc plăcere să mă lași
să suport mereu plata mași-
nii. Știi că nu sînt milionară.

Selena o privi mai întîi
cu mirare, apoi cu ciudă.

— Dar ce, n-am plătit tot-
deauna juma'-juma'? — In-
trebă ea, candidă.

— Nu, i-o reteză scurt Gin-
nie. În prima sîmbătă ai plă-
tit, dar asta a fost la începutul
lunii trecute, în aprilie. De
atunci n-ai mai dat un ban.
Nu vreau să mă tînguie, dar
din cei patru dolari și jumă-
tate pe săptămînă trebuie...

— Dar eu nu aduc tot-
deauna mingile? — ripostă
pe ton riguros Selena.

Ginnie simțea că în clipa
asta ar fi fost în stare s-o
ucidă pe Selena.

— De adus, le aduci, dar
nu te costă nimic, fiindcă le
face taică-tău.

— Foarte bine, foarte bine,
răspuse drastic Selena. Dar
acum n-am la mine decît

treizeci și cinci de cenți.
Ajunge?

— Îmi pare rău, dar n-a-
junge. Mi-ești datoră cu un
dolar și șaiszeci și cinci.

— În cazul ăsta trebuie să
urc și să-i cer mamei. Nu poți
aștepta pînă luni? Ți-i dau
la școală, ca să nu te mai
vîicărești!

Tomul o scoase pe Ginnie
de-a dreptul din sărite.

— Nu mai pot aștepta. De
altfel, dîscară mă duc la ci-
nema și am nevoie de bani.

Pînă acasă la Selena, fetele
nu mai scoaseră un cuvînt.
Selena coborî prima, Ginnie
rămase să plătească taxiul,
o ajunse din urmă la lift.

— Acum îmi datorezi un
dolar și nouăzeci.

La naiba, n-o să se lase
trasă pe sfoară de aiurita

asta, ea care are 15 ani, 1,75

înălțime și 89 la pantofi.

— Poate te interesează că
mama e bolnavă, spuse Se-
lena în lift.

— Da' ce are?

— Mi se pare, congestie
pulmonară. Ți dai seama că
nu-mi place s-o deranjez.

O clipă, Ginnie simți că
hotărîrea ei neștrămutată în-
cepe să șovăie, dar imediat
își dădu seama că nu trebuie
să ia drept bună orice afir-
mație a Selenei. Fie ce-o fi,
hotări Ginnie.

— Nu pe ea am imprumu-
tat-o, ci pe tine, răspuse.

Ajunse în salon, Selena îi
spuse :

— Fii bună și așteaptă-mă.
Trebuie s-o trezesc pe mama.

— S-a făcut, răspuse Gin-
nie, trîntindu-se pe canapea.

— N-aș fi crezut că ești
aît de cîrpănoasă, suieră prin-
tre dinți Selena.

— Acum cel pușin te-ai
convins, replică Ginnie, cu-
fundată înadins în paginile
unicului Vogue găsit pe mă-
suță. Nu lăsa revista din
mîni decît în clipa cînd Se-
lena părăsi încăperea.

De undeva, din altă cameră.

— Tu ești, Eric?

Ginnie își dădu seama că
glasul nu putea fi decît al
fratelui Selenei, deși nu-l vă-
zuse niciodată. Își încrucișă
ostentativ picioarele-i lungi și
așteptă.

Deodată îșini în cameră un
finăr cu ochelari, în pijama,
fără papuci. Rîmase alsat la
vederea fetei.

— O, am crezut că-i Eric,
spuse.

Își roti privirea prin cameră
și, ținîndu-și un braț la piept,
se așeză la celălalt capăt al
canapelei.

— Mi-am tăiat pîrlitul ăsta
de deget, se vîicări el. Tu
te-ai tăiat vreodată la deget
și încă pînă la os?

Ginnie îl privi umilită :

— Pînă la os, nu, dar de
tăiat m-am tăiat și eu de
cîteva ori.

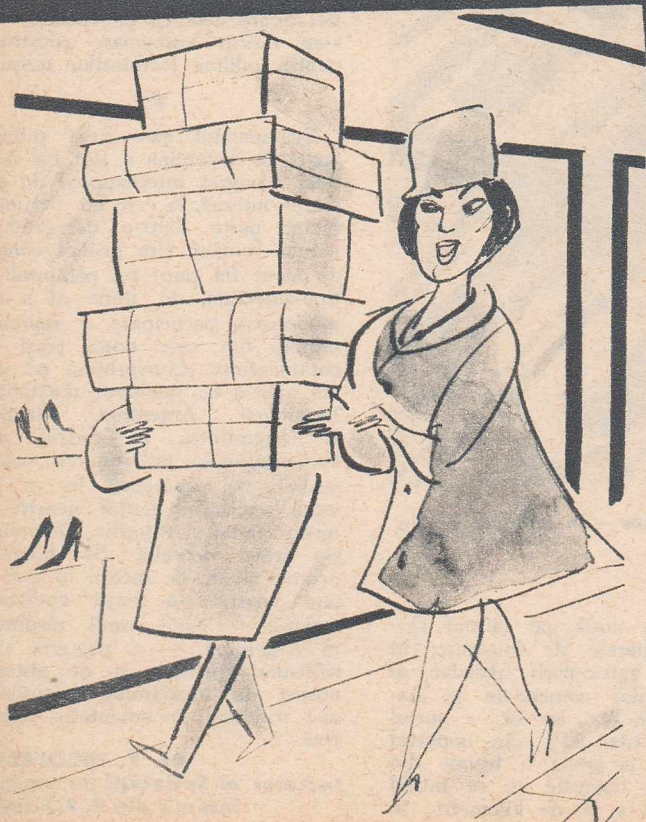
Pînă atunci nu mai văzuse
nici un coconaș sau vreau
bărbat în halul acesta la față
ei. Avea părul zbîrlit, ca
după somn, iar rarele-i fire
de barbă băleie acerate. Luat
în total, părea un golan.

— Dar cum te-ai tăiat?

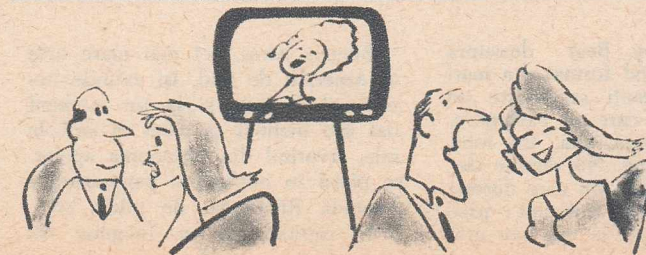
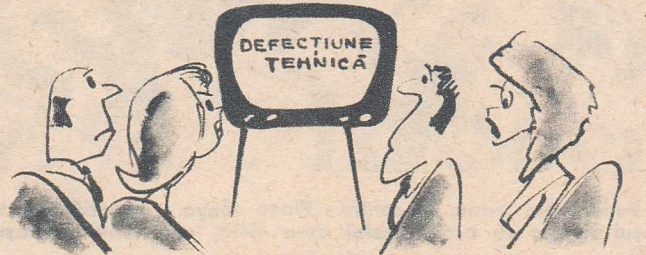
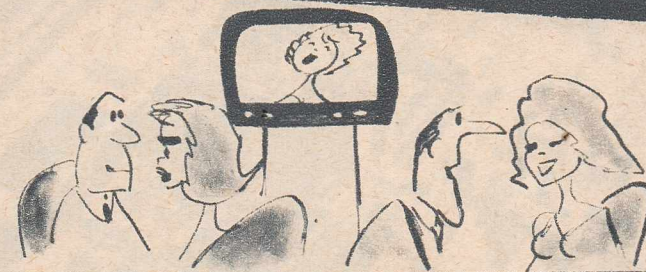
— Dracu' mai știe? Că-
utam nu știu ce în coșul de
birtii și-am nimerit într-o gră-
madă de lame ruginite.

— Ești fratele Selenei? — îl
întrebă Ginnie.

— Exact... Ei, drăcia dra-
cului, iar a început să stin-
gereze. Să știi că pînă la

— Ești aît de frumos azi, iubitul!

urmă o să trebuie să mi se facă transfuzie.

— Intinse mâna pe care o ținea la piept și-i arătă fetei degetul rănit.

— Am pus porcăria asta de vîrtie igienică, așa cum faci cînd te tai la bărbierit, poate s-o opri hemoragia, spuse, privind-o scrutător pe Ginnie.

Da' tu cine ești? O fi prietenă cu fișneș?

— Sintem colege de clasă.

— Aha! Și cum te cheamă?

— Virginia Mannox.

— O, tu ești Ginnie!? — se miră el cu clipiri curioase sub ochelari. Așadar, tu ești Ginnie Mannox!?

— Da, răspuse Ginnie, leghinindu-și picioarele așezate în cruciș.

Fratele Selenei continuă să-și analizeze degetul rănit.

— O cunoșc pe soră-ta, spuse. O snoabă nenorocită.

— Află că nu-i de loc snoabă!

— Ba, încă ce snoabă! Regina. Regina celor mai nenorocite snobi.

— Nici n-o cunoști măcar!

— Cum dracu' să n-o cunoșc?

— Atunci, cum o cheamă pe numele de botex?

— Joan... Joan, snoaba. Snoaba de Joan.

Ginnie tăcu.

— Și cum arată? — reluă ea după câteva clipe.

Fu rîndul băiatului să tacă.

— Hai, zi, cum arată?

— Dacă ar fi numai pe jumătate atât de drăguță cum îi se pare dumitale că ești, ar fi blestemat de drăguță, răspuse fratele Selenei.

În sine, Ginnie se simți flătă de răspuns. Îl considera spiritual.

— N-am auzit-o vreodată pe soră-mea vorbind despre tine.

— Mă lasă rece, dacă a vorbit sau nu. Mă doare-n coate.

— Fie că te privește sau nu, asta-i situația: Joan e logodită și luna viitoare se mărită, dacă vrei să știi, răspuse ea, urmărind efectul cuvintelor.

— Cu cine? — întrebă el, ridicîndu-și privirea.

Ginnie profită de întrebare, ca să-i incite curiozitatea.

— În nici un caz cu vreunul de teapa celor pe care-i cunoști tu!

Băiatul începu să-și zgîndere din nou degetul.

— Imi pare rău de tip, spuse.

Ginnie tresări, dar mai înainte de a-i putea răspunde el abia din nou discuția asupra degetului.

— O să mă-nnebunească hemoragia asta. Nu crezi că ar

trebui să fac ceva? Să pun piatră acră?

— Mai degrabă iod, răspuse Ginnie. Și, scootînd că în această situație răspunsul era mult prea curtenitor, adăugă: piatră acră nu servește la nimic!

Tinărul o privi din nou în față.

— Iodul pute, pute al dracului!

— Pute, dar n-ai să mori, spuse Ginnie, urmărindu-l cu privirea. Nu mai zgîndări rana aia!

Ca electrocutat, băiatul își ascunse mîna rînită la spate și se așeză mai bine pe canapea. În zăpăceală, începu să se scobească în dinți cu unghia.

Ai halit ceva? — o întrebă pe fată.

— Ce-i aia?

— Vreau să spun dacă ai luat gustarea de dimineață?

Ginnie clătină din cap.

— Cînd oi ajunge acasă. Mama mă așteaptă totdeauna cu lunchul.

— Am o jumătate de sandviș cu carne de pui. Nu doarești? Nu l-am zăpăcit pînă acum.

— Nu, mulțumesc. Pe cuvînt...

— Doar n-oi fi jucat tenis cu stomacul gol, ca hamalii. Imposibil să nu-ți fie foame.

— Nu-i vorba de asta, spuse Ginnie, încrucișîndu-și din nou picioarele. Chestia e că mă așteaptă mama și ori de cîte ori nu măninc cum trebuie imi face circ.

Toate indiciile arătau vădit că fratele Selenei se considera învins în această discuție. Dădu din cap și-și întoarse privirea de la Ginnie. Bruce însă, i se adresă iar:

— Ce-ai spune de-un pahar cu lapte?...

— Nu, mulțumesc, nu. Aplecîndu-se, tinărul începu să-și scarpine glezna.

— Da' cum îl cheamă pe păianjenul ăla care o ia?

— Pe Joan?... Dick Haffner.

Fratele Selenei continuă să-și scarpine glezna.

— Un tip clasa-nții, adăugă Ginnie.

— Nimic de zis, e bine! Acum era rîndul Ginniei să-l descoasă.

— De unde-o cunoști pe Joan? Că printre noi sau în casa noastră nu te-am văzut niciodată.

— Nici nu mă interesează pirlita voastră de locuință.

— Atunci, unde-ai cunoscut-o?

— În societate.

— Cînd?

— Da' mai știu și eu? Cred că iarna trecută.

Cu două degete scoase din buzunarul de sus al pijamalei o țigară.

— Ce-ar fi dacă mi-ai arunca chibriturile alea?

— Da' de ce-i snoabă Joan?

— Întrebă Ginnie.

— De ce? Fiindcă așa este. De unde dracu' să știu eu de ce este?

— Vreau să spun: de ce o consideri snoabă?

Băiatul se întoarse acum cu totul spre ea.

— Da? Ei, atunci fii atentă! Află că i-am scris vreo opt blestamate de scrisori. Opt, înțelegi? Și la nici una nu mi-a răspuns.

— N-o fi avut timp, răspuse ea după o oarecare vreme.

— Păi, da. Sigur că n-o fi avut timp. Cine știe ce dracu' o fi avut de făcut!

— O la spune-mi: de ce tot drăcuiești?

— La dracu', de ce n-aș drăcuiești?

Ginnie zîmbi.

— Și cît a durat chestia asta între voi sau mai știu și eu cum să-i zic?

— Destul de mult.

— Și-atunci de ce n-ai venit niciodată la noi? Nici la telefon n-ai căutat-o vreodată.

— Da' de ce s-o fi căutat? Iacă, n-am chemat-o!

— De ce?

— Fiindcă nu eram la New York!

— Așa, dar unde-ai fost?

— Unde am fost? La Ohio.

— La facultate?

— Pe dracu'. De acolo mi-am dat demisia.

— Atunci, militar?

— Draci. Cu țigara în mînă, fratele Selenei își ciocăni partea stîngă a pieptului. Nu prea mă ține ici!

— Inima? — întrebă Ginnie. Da' ce-ai cu inima?

— Nu știu ce dracu' oi avea, dar în copilărie am avut niște accese reumatice îndrăcit de dureroase.

— Și atunci, de ce nu te lași de fumat? Doctorii spun că...

— Multe prostii mai spun și doctorii, conchise scurt băiatul.

Ginnie își înghiți anevoie răspunsul pregătut.

— Și ce-ai făcut la Ohio?

— Eu? Am robotit într-o nenorocită de fabrică de avioane.

— Zău? — se-nsfuleți Ginnie. Și ți-a plăcut munca acolo?

— Ți-a plăcut munca acolo? — o imită băiatul. Să-mi placă? Mai e vorbă? Eram de-a dreptul îndrăgostit. Ader avioanele. Is așa de drăguțe.

Ginnie nu luă în seamă ironia.

— Și cît timp ai lucrat acolo?

— Dumnezeu mai știe cît.

Cred că vreo treizeci și șapte de săptămîni. Se ridică, se îndreptă spre fereastră și, scărpinîndu-și spatele, privi jos în stradă. Ia te uită! Idi-otii...

— Cine? — întrebă Ginnie.

— Nu știu. Toți.

— Are să-ți singereze din nou degetul dacă-l ții în jos, remarcă Ginnie.

Fratele Selenei își întinse piciorul stîng pe pervazul ferestrei, iar mîna rînită o puse pe picior. Continuă să privească forfota străzii.

— Toți știa vor ajunge în fața comisiei de recrutare. Cînd vom porni la război împotriva eschimoșilor; ai auzit de așa ceva?

— Împotriva cui?

— Împotriva eschimoșilor... Destupă-ți urechile, pentru numele lui Dumnezeu!

— Și de ce împotriva eschimoșilor?

— Habar n-am. De unde dracu' s-o știu și tocmai, eu? De data asta însă vor merge numai baballeii. Cei în jurul vîrstei de 80 de ani. Nici unul mai tînăr. O să fie ceva clasa-nții.

— Atunci, nici tu n-ai să mergi, spuse Ginnie, regredînd în aceeași clipă cuvintele rostite.

— Știu, răspuse băiatul, îndreptîndu-se din șale și coborînd de pe pervaz. S-o zorească pe Selena? Știe că ești aici?

— Știe, firește, dar nu sînt grăbită. Mulțumesc...

Fratele Selenei își contempla din nou degetul.

— De ce nu-ți pui un platură? Sau n-ai?

— Nu contează. Ce te interesează pe tine? Nu-i nici o nenorocire, spuse, părăsind încăperea.

După câteva minute reapăru. Aducea sandvișul.

— Ia și mînincă! E delicios.

— Dar, te rog...

— Ia-l, îți spun! Doar nu-ți imaginezi că vreau să te otrăvesc.

Ginnie luă sandvișul și mușcă din el.

— Fain, nu?

Ginnie abia izbuti să înghită dumaticatul.

— Splendid, spuse.

— Foarte bine; atunci mă duc să mă-mbrac...

Ieși.

Rămăsă singură, Ginnie căută cu privirea un locșor unde să arunce sandvișul, dar auzind zgomot de pași nu-i rămase altceva de făcut decît să-l vire în buzunarul pardesiului.

Selena își făcu apariția. Ginnie se ridică, îndreptîndu-se spre ea. Nu mai era în șort, între timp se schimbaseră, fără să se sinchisească o clipă măcar că Ginnie o așteaptă. Altiadată, Ginnie s-ar fi supărat, de data aceasta însă nu scoase un cuvînt.

— Imi pare rău că te-am lăsat să aștepti, spuse cu viclenie, dar a trebuit să zăbovesc pînă ce s-a trezit mama.

— Să știi însă că nu mai am nevoie de bani, spuse mai mult șoptind Ginnie.

— Ce face?

— Am cugetat asupra tuturor: ai dreptate. Tu aduci totdeauna mingile. Uitasem.

— Bine, dar imi spuseși că pe mine nu mă costă nici un ban mingile...

— Să nu mai vorbim despre asta. Crede-mă, răspuse Ginnie, îndreptîndu-se spre hol.

— Ziceai că te duci la cinema și că ai neapărată nevoie de bani, spuse Selena în antreu.

— Sînt prea obosită acum și n-am chef de vorbă, replică Ginnie. Am să te chem diseară la telefon și dacă n-ai alt program, am să urc pentru o clipă.

Uimită, Selena abia reuși să inghine:

— Perfect.

Pe palier, Ginnie chemă liftul.

— L-am cunoscut pe fratele tău, spuse aproape murmurînd.

— Zău? Cam zăpăcit, nu-i așa?

— Ce face acum?

— S-a lăsat de facultate. Cu toate insistențele tatii, nu mai vrea să se întorcă acolo.

— De ce?

— Habar n-am; zice că e mult prea bătrîn ca să mai facă ceva.

— Dar cîți ani are?

— Zău că nu știu. Mi se pare douăzeci și unu.

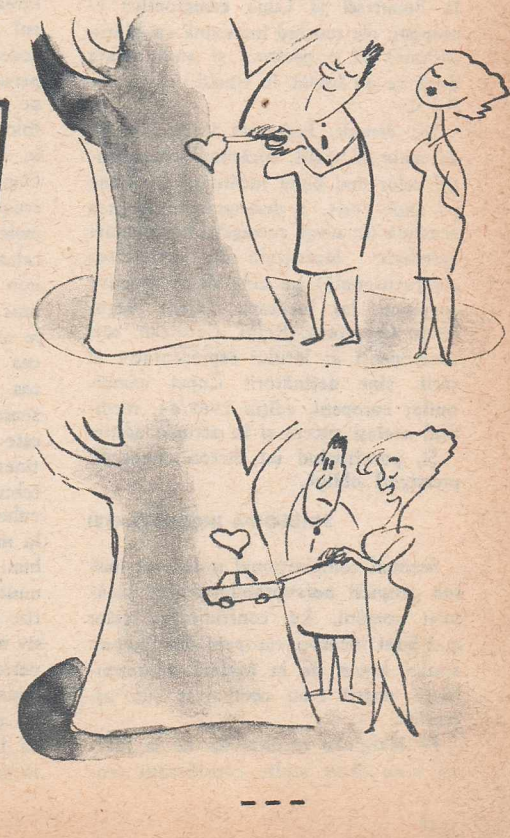
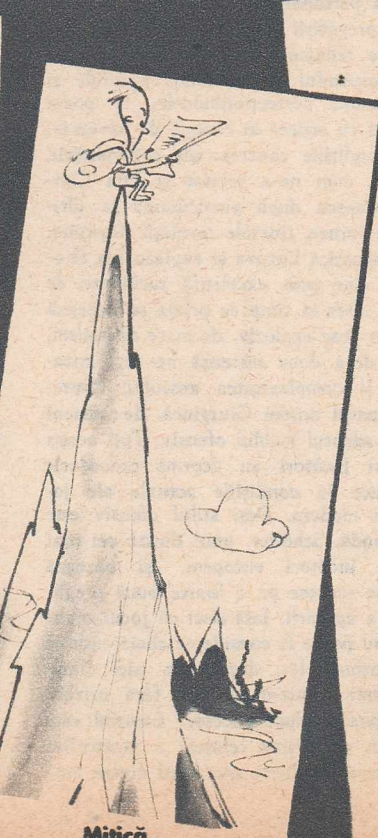
Liftul se opri.

— Pe diseară deci, spuse Ginnie, pășind în cabină.

În drum spre stația de autobuze de pe Lexington, cînd vîrî mîna în buzunar să scoată portmoneul, dădu de jumătatea de sandviș. O scoase, se pregăti s-o arunce, dar în ultima clipă se răzgîndi și o puse la loc în buzunar. În urmă cu cîțiva ani, găsise în coșul de hîrtii un pușcor de Paști, mort. I-au trebuit trei zile pînă să se hotărască să-l arunce.

În românește de L. VOITA

Ilustrație de Lucian POPA

Aștia știu c-au rezolvat problema lui defect din ac.

— Permiteți, vă rog?
— Oh, cu plăcere...
— Mulțumesc!

Mitică...

SPORT

„MONDIALELE” mingii de celuloid

Ljubljana — 15-25 aprilie 1965. În noua și modernă sală „Stanko Bloudek”, a 28-a ediție a campionatelor mondiale de tenis de masă va desemna cele mai bune „palete” din lume.

România a debutat în cea mai reprezentativă competiție a tenisului de masă în 1931, la Budapesta, deși s-a afiliat la federația internațională de specialitate trei ani mai târziu.

În decursul anilor, tenisul de masă românesc s-a afirmat în nenumărate competiții, dobândind titluri de campioni mondiali, cupe ale campionilor europeni sau ale criteriilor de juniori din Europa.

La ultima ediție de la Praga, 1963, echipa feminină a R.P.R. a obținut locul 2, în urma Japoniei, iar Maria Alexandru și Ella Constantinescu s-au clasat pe locurile 2 și 3 în ierarhia celor mai bune jucătoare din lume. Același jucătoare au adus anul trecut la București și Cupa campionilor europeni, ele reușind împreună cu Maria Mihalea să o păstreze și anul acesta după ce au învins în finală campioana R.F.G.

Nu demult, Federația internațională de tenis de masă, alcătuiind clasamentul celor mai bune jucătoare din lume pe anul 1964, a desemnat în fruntea acestuia (în urma retragerii campioanei mondiale Matsuzaki din activitatea competițională) pe cele două sportive române. Iar jucătorii clujeni Negulescu, Giurgiuță, Rethi, Cobîrzan, toți componenți ai lotului reprezentativ al țării, sînt deținătorii Cupei campionilor europeni, ediția 1963/64, reeditînd același succes și în actuala ediție.

Și, parafraziînd un dicton cunoscut, prestigiul obligă.

SINUSOIDA INCONSTANȚEI

Sezonul competițional a debutat însă sub auspicii nefavorabile pentru jucătorii români. La confruntarea celor mai buni jucători europeni din toamna anului trecut de la Malmö, reprezentanții noștri s-au comportat sub așteptări.

Pe marginea rezultatelor de la Malmö s-au făcut multe considerații teo-

retice, s-au preconizat măsuri imediate scontîndu-se o rezolvare radicală. Au urmat apoi alte confruntări (cele mai recente fiind campionatele internaționale ale Angliei și R.F.G.), ale căror rezultate, reprezentate grafic, ar înfățișa o sinusoidă. Este reprezentarea grafică a înconștanței, a unor eșecuri, succese sau rezultate nesemnificative. Unii înclină să caracterizeze eșecurile drept o rămînere în urmă față de cerințele jocului modern, în care atacul este arma infailibilă, preconizînd renunțarea la jocul de apărare.

Este foarte adevărat că jocul modern presupune folosirea atacului variat, pe direcții surprinzătoare, bazat pe o mare mobilitate. Relativ recenta aplicare a regulii de activizare contribuie și ea la satisfacerea acestor cerințe. Cei care răspund de pregătirea loturilor nu trebuie să uite însă că jocul modern presupune, pe lângă acestea, și stimularea personalității jucătorului, în sensul pregătirii temeinice a acelor procedee tehnice care-i sînt proprii temperamentului și calităților naturale și pe care, perfecționîndu-le, le poate folosi cu succes în funcție de adversar, în condițiile concrete ale confruntării. După cum ne-a relatat și Ella Constantinescu după participarea la ultimele turnee, tinerele revelații feminine, cehoslovaca Luzova și englezoaica Shannon sînt prin excelență jucătoare de atac. Dar în timp ce prima se bazează pe un atac exploziv, de mare dinamism, cea de-a doua mizează pe regularitatea și complexitatea atacului. Reprezentantul nostru Giurgiuță, de asemenea este adeptul jocului ofensiv. Toți acești tineri jucători au deprins procedeele tehnice în condițiile actuale ale jocului modern. Deși stilul ofensiv este la modă, Schöller, unul dintre cei mai buni jucători europeni, își bazează multe succese pe o foarte bună pregătire a apărării. Iată deci că jocul ofensiv nu poate fi considerat cheia tuturor performanțelor, după cum nici cramponarea într-o apărare fără orizont nu poate aduce succese. Esențial este ca în pregătirea tehnică a jucătorilor să nu se neglijeze nici unul dintre pro-

cedeele jocului modern. Perimat nu este un procedeu tehnic sau altul, ci jocul anost, de „făcăneală”, lipsit de spectaculozitate și dinamism. De aceea Mariei Alexandru îi sînt necesare îmbunătățirea forehandului și a topsîului, Ellei Constantinescu perfecționarea loviturilor de atac, iar ambelor armonizarea jocului de dublu la un nivel corespunzător valorii lor individuale.

Concepția unui atac mai slab ca apărarea e de mult perimată și componentele lotului republican cunosc acest fapt. De aceea pregătirea lor nu poate eluda această realitate. Argumente ca: „M-a surprins jocul rapid al adversarei” sînt puerile. Este de mirare de ce jucătoarele noastre mai abordează încă unele partide cu o teamă nejustificată, neaplicînd cunoștințele dobîndite în orele de antrenament, la marile competiții dovedind nesiguranță în joc.

Jocul modern este, dincolo de stil, un joc complet, în care gama procedurilor tehnico-tactice este mare, iar folosirea lor nu trebuie încorsetată în rețete prestabilite, care să înlăture dezinvoltura și gîndirea tactică.

Pentru jucătorii români, prestigiul obținut în decursul anilor trebuie să însemne acum un îmbold în plus pentru practicarea unui asemenea joc. Dorința de a reprezenta din nou cu cinste sportul românesc trebuie să-i călăuzească.

INTRECEERE ECHILIBRATĂ

Tabloul concurenților la această ediție a campionatelor mondiale oferă doar imaginea startului, forțele sensibile egale ce se înfruntă nelăsînd posibilitatea unui pronostic ferm.

Printre cele 32 de echipe feminine înscrise, echipa R.P.R. va face parte din seria a II-a, împreună cu Franța, Indonezia, Italia. În cazul cîștigării seriei, echipa noastră va intra într-una din cele două grupe semifinale compuse din cîte 4 echipe; cele mai mari șanse de a se număra printre protagonistele acestei grupe semifinale le au echipele R. P. Chineze, R. F. Germane și R. P. Polone. În cealaltă grupă semifinală se vor găsi probabil forma-

Două dintre componentele lotului nostru reprezentativ la mondiale: Maria Alexandru și Ella Constantinescu.

țiile Japoniei, R. P. Ungare, U.R.S.S. Cîștigătoarele grupelor semifinale vor disputa finala competiției feminine, în timp ce celelalte echipe, în ordinea clasificării în grupele semifinale, se vor întîlni pentru stabilirea celorlalte locuri.

Numărul echipelor masculine înscrise este mai mare: 48. Echipa R.P.R. va juca în seria a IX-a, avînd drept adversari echipele Indiei, Greciei și Libanului. Dacă vor cîștiga seria, băieții vor intra într-una din cele două grupe semifinale alături de alte 5 echipe, care probabil vor fi cele ale R. P. Chineze, R. F. Germane, R. S. F. Iugoslave, R. S. Cehoslovace, U.R.S.S.

După cum se poate observa, în aceste întreceri pe echipe, drumul echipei noastre masculine pentru calificarea în fazele finale este mai dificil.

În noua sală din Ljubljana (dimensiuni: 106/70 m cu o înălțime de 10 m și capacitatea de 12.000 locuri) se vor întîlni în jurul meselor de joc cele mai bune paletе din lume. Printre jucătorii înscrși la întrecerile individuale se află campionul mondial Civan Tze Tun și finalistul Li Fu Lun, campionul european Johansson și predecesorul său Alser, Kimura, Konaka, Vecko, Korpa, Markovic, Schöller, Miko și alții, iar dintre fete amintim pe Yamanaka, Fukazu, Seki, Shannon, Rudnova, Balaisite, Rowe, Han Lu Cen, Földi și altele.

Jucătoarele și jucătorii români figurează printre favoriți, unii dintre ei fiind desemnați drept capi de serie. Să sperăm că ei vor onora aceste pronosticuri, ca și încrederea pe care iubitorii sportului din țara noastră le-o acordă.

De la ultima ediție a campionatelor mondiale din 1963 de la Praga, multe valori s-au confirmat, ascensiunea unor tinere speranțe este evidentă, iar jucătorii consacrați au adăugat noi valențe jocului lor. De aceea, apropiata confruntare sportivă de la Ljubljana lasă să se întrevadă o aprigă luptă din care, desigur, jocul cu mingea de celuloid nu va avea decît de cîștigat.

P. SLĂVESCU
R. SCURTU

VARIETĂȚI

PELOTA BASCĂ

Cine a văzut filmele „Grădinarul spaniol” sau „Mexicanul”, se va fi întrebat ce sport e acela în care jucătorii poartă niște mănuși ciudate și aruncă mingea spre un perete?

Cel care au citit în tinerete romanul „Ramuntcho” de Pierre Loti, vor fi ceva mai avizați. E vorba aici despre pelota bască, un sport practicat cu deosebire pe cele două versante ale Pirineiilor, în așa-numita Țară a Bascoilor (de unde și numele jocului). Se practică și în țările Americii Latine (în Cuba e cunoscut sub numele de jai-alai).

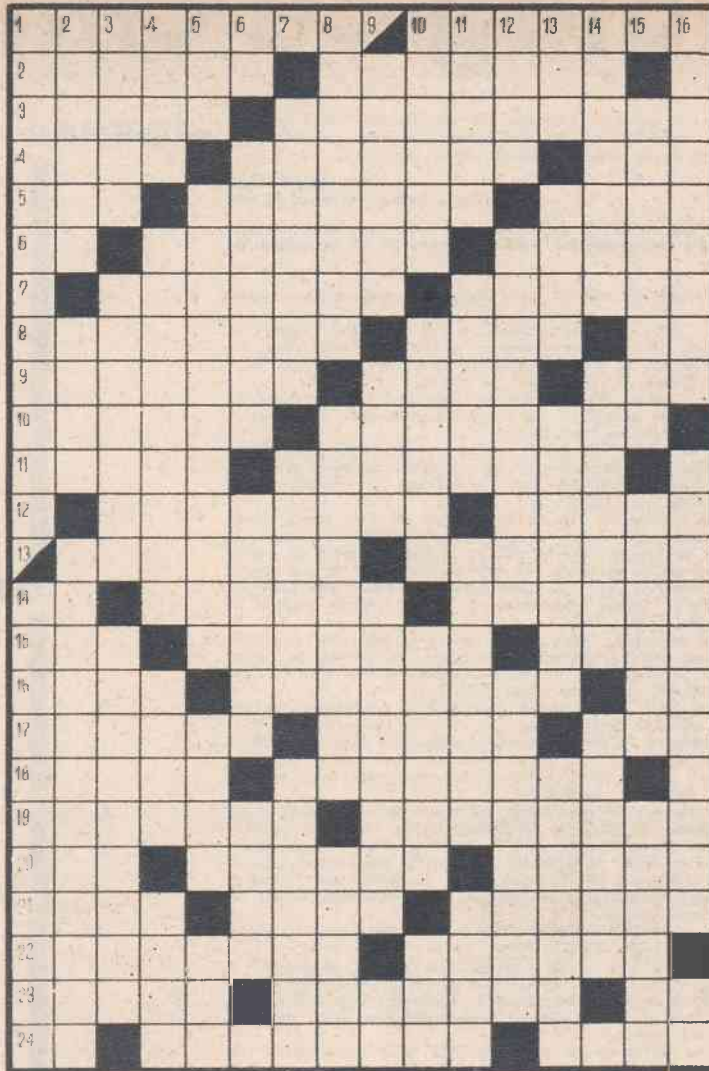
Pelota e o minge mică și dură, dar elastică, cu miez de cauciuc înfășurat în fire de lână și acoperit cu piele. La origine, pelota se juca cu mână goală, mai târziu cu o mânășă de piele, iar în urmă cu un secol de mânășă prelungind mâna, ca o lepătuță: aceasta, confecționată din răchită (sidoana unui paner) se numește chistera și ajută la manipularea mai

lesnicioasă a mingii. Jucătorii (pelotari) aruncă mingea cu putere spre un perete neted și o returnează la tenis — din zbor sau după primul contact cu podeaua. Aruncările și returnările se fac alternativ; cei care greșesc pierd puncte în favoarea adversarilor. Se joacă în sistemul „unu contra unu” sau în echipe de 2-5 jucători.

Terenul de joc (numit fronton) compoartă o suprafață netedă (de obicei pămint bătut sau ciment) și un perete de aproximativ 10 m înălțime și 16 m lățime.

Fiind mai curind un joc regional decât un sport de mare răspândire, pelota bască are nenumărate variante, reguli foarte elastice și o federație internațională care se străduiește să găsească un numitor comun celor 12-13 feluri de a practica jocul cu mingea la perete!

V. B.

APRILIE

— fără rebusistă —

16 24

ORIZONTAL: 1) IRI-TANTĂ — GULER MOALE. 2) IMPASIBILĂ — COLINE. 3) OAIIE BĂTRINĂ — BRETELE. 4) LOC CURAT — PĂCALĂ — GALOȘ. 5) Cai — ABANDONATE — ROMANĂ. 6) Zeul soarelui — INJUMĂTĂȚIȚI — FILM MUT. 7) PIELE ALBA — STATORNICI. 8) VESE-LIE — A DESFACE —

Alifie. 9) GAZDĂ — LIPSĂ — ȘECUN-DE. 10) Laț (pl.) — VENITE LINIȘTIT. 11) APE STATĂTOARE — DEOSEBITĂ. 12) ILOGIC — BLIND. 13) OI CU LINA SCURTA — INSENSIBILE. 14) A exista — STRINGERI — Bloc stîncos. 15) In-treg — INCETINEALĂ — EXAMEN ORAL. 16) TUMULTUOASĂ — ANTICI-PANTĂ — AȚA. 17) Loviți (fig.) — MANDA — A IGNORA. 18) PĂMÎNT USCAT — INTREPUPT. 19) ORIGINALĂ — LINIȘTE DEPLINĂ. 20) CURĂ FINĂ — SOLIDIFICĂRI — Os pentru o păcă-leală. 21) Antrenor la „Progresul” — A LECUI — INCĂPERE CURATĂ. 22) FĂRĂ CUVÎNT — FĂRĂ AMINARE. 23)

DISPARIȚIE — LIR — CODAȘ. 24) ALTFEL — STATICĂ — CELĂLALT (pop.).

VERTICAL: 1) VINZĂTOARE — MI-ZANTROPIC. 2) DUȘMANĂ — AGLOME-RAȚI — PACIFICATĂ. 3) DAȚI — PRA-PĂȘTII — PLECTISITORI. 4) CRUZIME — CONCENTRATĂ — CATOD — MIA-ZA-ZI. 5) ODGON — NEPOLITICOȘI — FRUMOS — IEPURI FRICOȘI. 6) Dă! — PRAFURI — PARADISURI — Aștri. 7) URECHI LASATE ÎN JOS — CIO-RAPI LUNGI — SUCCES. 8) REȚINUTE — BĂTRINEȘTE — PUBLIC. 9) PESTE UN VEAC — FIICA — Dormitoare — MONO. 10) STĂPINI — STABILE — FIRLOAGE — MULȚIME. 11) CULMI — ÎNȚIȚAL — DRUM DREPT — OGHĂDA. 12) A MARCA GOLURI — AGREABIL — STRUGURI FĂRĂ AROMĂ. 13) Eu, pe latinește — Cîmi din Danemarca. 14) LINIȘTITA — APĂRARI. 15) MALE-ABILĂ — AMABILE — DOCUMENTĂRI SUMARE. 16) ÎNFIERBINTARE — LUAT PRIN SURPRINDERE — NU A ADUS CÎȘTIG. 17) NEMIȘCARE — MÎNCARE UȘOR DE ÎNGHIȚIT — Pe cal.

I. Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocului „PRIMĂVARĂ” apărut în numărul 11/1965

ORIZONTAL: 1) PRIVIGHETORI — TEP. 2) ROMAN — AROMAȚI — SR. 3) OMATUTE — PASARICA. 4) VAS — TINTI — ARI — AS. 5) EN — LIED — RID — SERI. 6) RAVEL — ESCU — M — VAL. 7) B — AT — ALTE — MECI — A. 8) FLORI — BASARITA. 9) IRINA — LANURI — ARC. 10) LA — ÎME — TUNETE — AR. 11) IGA — ULIU — ATACATI. 12) COCORI — ROTITORI. 13) NABI — SIROI — UM — G. 14) RATAKIT — BA — CRINI. 15) ARIDA — ROIRE — INAR. 16) HD — A — CASTELE — DIO. 17) M — CRACUTA — IOLE — V. 18) ATA — RASE — RT — INSE. 19) NOROI — SATIRIC — PA. 20) IPA — EP — NADA — UTAN. 21) NORISORI — RI — BRATU. 22) OREL — LIRICA — IRA. 23) VA — ANEMONA — OCARI. 24) SERENADA — ARINIS.

dialog cu cititorii

„De cind se foloseste cimentul in constructie, care au fost inceputurile fabricării lui in tara noastră și cum s-a dezvoltat această industrie la noi in ultimele două decenii?”

◀ CIMENTUL

Ilie GHEORGHE
București, Calea Victoriei 32-34

Răspunde ing. OVIDIU ȚIȚIU, șeful secției cercetări „Iantzi” din Institutul de proiectări pentru construcții și materiale de construcții.

Anumite soiuri de ciment s-au folosit în antichitatea greco-romană.

Cimentul roman și, asemănător cu el, cimentul folosit în Grecia antică, înrudite cu cimentul portland de azi erau, în esență, amestecuri de var cu pulbera unor roci vulcanice (san-torinul în Grecia și puzzolana în Italia).

Între epoca antică și cea modernă, știința în acest domeniu a dat înapoi: nu numai că nu s-a mai creat nimic, s-a pierdut treptat chiar și tehnica moștenită.

Cimentul portland din zilele noastre, materialul prezent pe oricare șantier de construcție, are o compoziție chimică și mineralogică complexă obținută prin experiențe și cercetări de-a lungul ultimilor circa 150 de ani.

În România, primele fabrici de ciment au luat ființă acum vreo trei sferturi de veac, în jurul anului 1890, la Brașov și Brăila, apoi la Azuga; ele au folosit la început mori cu pietre și cuptoare verticale primitive. În 1908 se instalează primul cuptor rotativ la Comarnic, apoi se construiesc una după alta fabricile din Cernavodă, Turda, București, și Fieni (ultima intrată în funcțiune în anul 1933).

În această perioadă, înființarea și așezarea fabricilor erau determinate mai mult de interese particulare. Se produceau patru, cinci sorturi de ciment iar producția maximă anuală atinsă a fost de circa 500.000 tone (în anul 1938).

O incomparabilă dezvoltare o ia industria cimentului în țara noastră în ultimele două decenii. Se creează un institut de cercetări și proiectări în cadrul căruia se acordă o atenție deosebită cercetării științifice și în acest domeniu. În același timp se aplică pentru prima dată schimbul de experiență între specialiștii din industria cimentului.

Pe baza studiilor și proiectelor întocmite s-au construit două fabrici moderne la Bieaz și Medgidia, dotate cu utilaj fabricat în țară. S-au dezvoltat fabricile din Turda și Fieni, s-au reutilat cu instalații moderne și celelalte fabrici. În prezent se află în construcție o fabrică la Tg. Jiu, care va folosi un procedeu nou tehnologic (arderea în suspensie), cu o capacitate finală de 2.000.000 tone anual.

Producția s-a ridicat în anul 1964 la 4.752.000 tone, adică de peste 9 ori mai mare decât în 1938.

O atenție deosebită se dă calității cimentului: ca urmare a activității de cercetare în această direcție și a colaborării dintre Institutul de cercetări și laboratoarele fabricilor s-au îmbunătățit procesele tehnologice și calitatea cimentului, s-a mărit numărul sorturilor de ciment.

România a devenit azi o importantă țară exportatoare de ciment, iar rodul colaborării dintre sectorul cimentului și cel al metalurgiei i-a permis să fie și o țară constructoare și exportatoare de utilaj pentru industria cimentului.

„Doresc să știu dacă Milon din Crotona a fost într-adevăr cel mai celebru atlet al antichității?”

Filip VULPANOVICI
pensionar, Muedin

Răspunde VICTOR BANCULESCU, autorul volumului „Jocurile Olimpice de-a lungul veacurilor”.

Se pare că așa este. Milon din Crotona, după ce s-a distins la lupte ca adolescent, a câștigat de 6 ori cununa din ramuri de mășlin la Jocurile Olimpice (în anul 540 și apoi, la rând, din 532 până în 516 î.e.n.). În luptă se arată îndemnat și agil, folosindu-și bine statură herculeană. Forța lui Milon devine proverbială.

... Se spune că și-ar fi ridicat singur pe soclu, în arenă, propria-i statuie... Într-o zi a parcurs întreg stadionul cu o juncă de 4 ani pe umeri, pe care apoi a ucis-o el însuși cu o singură lovitură de pumn... Tinea o rodie în mână în așa fel încât nimeni nu putea să-l facă nici să-i dea drumul, nici să-o strivească... Se urca pe un disc uns cu ulei (deci foarte alunecos) și prietenii făceau eforturi vane, nefiind în stare să-l dea jos... Într-o casă al cărei tavan era gata să se prăbușească, a susținut grinda cu minile, salvând viața celorlalți...

A murit în condiții îngrozitoare. Întâlnind în drum trunchiul unui bătrîn stejar, pe care cineva voise să-l despică, punându-i cîteva pene, Milon și-a propus să încheie treaba începută, încercînd să despică stejarul cu puternicele sale mîini. Dar penele au căzut, minile i-au rămas prinse și Milon, prizonier al propriei sale îngîmfări, și-a pierdut viața.

„In ce împrejurări a fost scos la lumină mormîntul și mumia faraonului Tutankamon?”

Victor SALZMAN
Turda, str. Republicii 7

Răspunde CONSTANTIN DANIEL, secretar științific al secției de studii orientale a Societății de științe istorice și filologice din R. P. Română.

Explorarea științifică a cimitirului regal de lângă vechiul oraș egiptean Teba, din Valea Regilor, a început încă din 1819, dar cu toate că în decurs de un secol s-au putut găsi aci numeroase mumii de faraoni și ascunzătorii sau morminte prădate (există date despre jefuitorii de morminte încă din mileniul al II-lea î.e.n.). Arheologii nu au putut să-și realizeze visul, acela de a descoperi un mormint intact, cuprinzînd toate bogățiile artistice și podoabele cu care erau înmormîntați regii. Iată însă că pe la începutul secolului nostru, un american, Th. M. Davis, finanțează lucrările de explorare a necropolei din Valea Regilor și, împreună cu arheologul englez Howard Carter (1873-1939) întreprind cercetări asidue. Ei nu reușesc să găsească la început decît o încăpere conținînd vase ce purtau numele unui faraon Tutankamon (ceea ce înseamnă „prea frumoasă este viața lui Amon”). Despre acest rege se știe că domnise între 1354 și 1345 î.e.n.; că fusese ginerele și succesorul regelui Ikhnaton, cel care desființase cultul tuturor zeilor și instaurase o zeitate unică, Aton. „Soarele”; în fine, că restabilise cultul vechilor zei în Egipt, în special al lui Amon. Faraonul murise foarte tînr, la 28 de ani, după o domnie de nouă ani.

Apoi, cei doi egiptologi explorează sistematic o parte mai retrasă a văii, care constituia un fel de intrînd, o ramificație

a Văii Regilor. Ei cercetează în special lundul văii, scoțînd — se zice — peste 200.000 tone de piatră!

În toamna lui 1922 nu rămăsese de explorat decît o mică porțiune de teren. Iată însă că la 4 noiembrie se găsește o treaptă săpată în stîncă, o scară ce ducea în interiorul unui mormint. Dar putea fi vorba de un mormint neterminat, nefolosit sau jefuit și el...

A doua zi se înlătură piatră care acoperea cele 16 trepte și se ajunge la o ușă pecețluită cu sigiliul lui Tutankamon și acela al necropolei regale. Înapoia acestei uși se afla un culoar lung de șapte metri, după care urma o nouă ușă, pecețluită cu aceleași sigilii. Se înlătură obstacolul și se face o gaură în molașul și piatrășul așezate înapoia ei. Prin această deschizătură Howard Carter vede, primul, aurul strălucitor al statuiilor și acumularile fantastice de podoabe și bogății cu care era înmormîntat orice faraon al Egiptului.

Descoperirea acestui mormint, singurul găsit intact pînă în prezent, a contribuit într-o măsură considerabilă la progresul cunoștințelor asupra culturii materiale a Egiptului în perioada imperiului nou.

Elevul LIVIU CHIOC din Focșani e de părere că revista noastră acordă prea puțin spațiu materialelor care reflectă viața și preocupările elevilor din țara noastră. El crede că am putea lesne umple această lipsă așa cum am făcut, pe alt plan, publicînd noile rubrici Memento și Sport care răspund afit de bine la doleanțele exprimate de cititori. În legătură însă cu rubrica de sport, corespondentul nostru își exprimă opinia că ea ar trebui să fie mai diversă. Dacă unele articole ca „Handbalul dincolo de geometrie” își justifică — după părerea sa — lungimea, alte articole ar fi putut fi mai concentrate, creîndu-se astfel spațiu și pentru alte informații și comentarii din lumea sporturilor.

Ca de obicei, ne bucurăm că revista noastră stîrnește interes în rîndurile tineretului. Pe cit posibil, vom ține seama de rugămintea cititorului nostru din Focșani de a accorda mai mult spațiu școlii. Cu totul intencional observăm a sa cu privire la rubrica noastră de sport. Vom ține seama de ea dar, în același timp, va trebui să avem în vedere și profilul specific al acestei rubrici în ansamblul publicațiilor sportive ce apar la noi.

Următorii cititori doresc să corespundă: Andrei Hegedus, Lupeni, str. M. Eminescu 2: sport și muzică; Mia Sandu, elevă, com. Niculești, m. Buzău: ilustrate; Elisabeta Ivan, învățătoare, com. Ștefanesti, m. Pitești: teme diverse, ilustrate; Cornelia Lupescu, elevă, com. Mioarele, m. Muscel: teme diverse; Anicuta Prorocu, bibliotecară, com. Bălțați, m. Roșiori de Vede: teme diverse, ilustrate; Vasile Mitache, electrician, Petroșeni, str. Paroșeni 25; sport, cinema; Ion Căpitan, Periam, m. Sînnicolau Mare: teme diverse; Dumitru Șerban, electrician, Medgidia, str. Gării, bl. Gării, sc. 1, et. 2, ap. 8: ilustrate; Felicia Turtureanu și Mariana Grădinaru, Suceava, str. Ilie Pintilie 130: ilustrate; Angela Dumitru, elevă, Școala mixtă Novaci, m. Gi-lort: sport, muzică, ilustrate; Victoria Cristea, învățătoare, com. Apața, m. Rupea: ilustrate; Mihai Vasiliu, student, Iași, complexul Copou, bl. A, ap. 73: teme diverse, ilustrate; Maria Bodogoe și Mariana Dragomic, Școala tehnică sanitară Sibiu, str. Barîțu 3: literatură, muzică, teatru, ilustrate; Stela Marin, învățătoare, com. Băneasa, reg. Dobrogea: cinema, filatelie, ilustrate; Iancu Chitrinescu, strungar, Reșița, str. Poiana Golului 21: teme diverse, ilustrate; Constanța Manolescu, profesoară, com. Izvoarele, m. Vinju Mare: ilustrate; Costel Bă-răscu, oțelar, Humedoara, str. 30 Decembrie, C.M. 3, ap. 89: teme diverse, ilustrate; Despina Matei, elevă, București, str. Inșor nr. 14, m. 23 August: ilustrate; Marioara Pop, elevă, Timișoara, str. Lorena 10: literatură, cinema, ilustrate; Elena Hapciuc, elevă, București, str. Sf. Ștefan 21, m. 23 August: ilustrate.

OPINII ALE CITITORILOR

CITITORII CĂTRE CITITORI

◀ UN ATLET CELEBRU

POȘTA NOASTRĂ

DUMITRU PINTILIE, ROMAN. Țările în care se vorbesc cele mai multe limbi din lume sînt Uniunea Sovietică, R.P. Chin-eză și India. Pe glob trăiesc circa 1.300 de popoare — după cum a anunțat nu demult Biroul american de statistică — iar numărul graiurilor cunoscute este de circa 3.000.

PETRE POPȘOR, TIRNAVA. RN. MEDIAS. Vă mulțumim pentru sugestii; socotim că multe dintre dorintele exprimate de dv. au și fost satisfăcute prin materialele publicate în revista — celelalte își vor găsi răspuns în următoarele numere ale revistei. Iată acum și răspunsurile la întrebările puse:

- 1) Adresați-vă revistei „Lucașărul”, care publică cu regularitate o rubrică intitulată „Dicționar de istorie literară contemporană”.
- 2) În vreme ce în antichitate erau socotite drept „minuni” doar 7 marș opere de arhitectură și sculptură, în zilele noastre lista „minunilor” este incomparabil mai mare și crește de la o zi la alta. „Minuni” ale lumii moderne pot fi considerate toate creațiile epocale ale științei, tehnicii și artei contemporane, cum sînt: descifrarea și stăpînirea tainelor atomului, zborurile cos-mice, aplicațiile laser-ului și maser-ului, descoperirile privitoare la cea de-a patra stare a materiei (plasma), televiziunea, anti-bioticele etc., etc.
- 3) Librăria „Cartea prin poștă” funcționează în strada Bisericii Enei nr. 16. 4) Nu. 5) Vom publica un material special. 6) Vă recomandăm „Istoria cinematografului mondial” de Georges Sadoul.

VASILE BREBEANU, BUZAU. Încă în 1897 s-au filmat primele „vederi” pe străzile Capitalei noastre, iar în 1906 s-a proiectat pe ecrane un mic „jurnal de actualități” care prezenta strada și magazinele de pe o porțiune a Căii Victoriei din București. Primul film artistic românesc a fost realizat de Grigore Brebeanu în 1912 și se intitula „Războiul independenței”; era o evocare artistică a războiului din 1877, cu o distribuție de prim rang (C. I. Nottara, N. Soreanu, V. Toneanu, P. Licu, A. Romanescu, M. Ciucurescu) și cu o figuratie masivă asigurată de oști din unitățile militare ale Capitalei.

PAUL RIGOLEN, FOCȘANI. Scriți pe adresa Uniunii compozitorilor din R. P. Română, București, nr. 30 Decembrie, Cal. Victoriei 141.

PETRUȘ MANCIUREA PAPANTTI, BRĂILA. Vă mulțumim pentru aprecierile pe care le faceți la adresa revistei și vă promitem că ne vom strădui să publicăm și mai departe materiale în genul celor care v-au plăcut afit. Cu privire la jocurile de cuvinte încruciate ținem să vă comunicăm că majoritatea cititorilor au primit cu interes careul de mari dimensiuni. Despre peșteri am publicat un larg documentar în nr. 35/1964.

ION MIHĂILESCU, CRAIOVA. „Drojdii fortifiante” se găsesc în comerț, la magazinele alimentare. Dacă magazinul din cartierul dv. nu este aprovizionat cu acest produs, adresați-vă responsabilului unității, cerîndu-i să-l aducă; industria respectivă poate face din plin față cererilor pieței.

V. SILVIAN

PENTRU REUNIUNEA SFÎRȘITULUI DE AN ȘCOLAR

O tinăra corespondentă din Giurgiu, Elena Milcu, elevă în clasa a XI-a, ne cere câteva modele de rochii și pantofi pentru a-și putea alcătui o ținută festivă adecvată reuniunii de sfârșit de an. Pentru a satisface dorința cititoarei noastre, ne-am adresat creatoarei de modele R. Solomonică, care îi oferă alături câteva sugestii.

Rețineți următoarele amănunte ale modei actuale: linia este feminină (spre deosebire de genul sport care a fost pînă acum favoritul) și are anumite elemente romantice (jaboul, plastronul, fundele trasate printr-o mică bijuterie, cordoane din mărgelile de lemn sau ceramică). Croiala este simplă, ușor ajustată, cu fusta dreaptă sau evazată. Pieptănăturile amintesc și ele — prin buclele largi, generoase, prin fundele de tafta sau catifea prinse în păr — de același gen romantic. Pantoful nu trebuie să aibă un toc excesiv de înalt și subțire. Atragem cu deosebire atenția tinerelor fete de a nu-și încărca ținuta cu prea multe bijuterii.

MARGARINA VITAMINIZATĂ

O grăsime de origine vegetală ce înlocuiește în foarte bune condițiuni untul atât la prepararea prăjiturilor cât și la diferite preparate culinare

cadran

O APARIȚIE SEMNIFICATIVĂ...

naturală tendința să stabilești o analogie între cele spuse de autor cu referire la francezi și campania tot mai viguroasă care se duce astăzi în S.U.A. și în întreaga lume pentru a rezolva prin negocieri o situație în care mulți observatori consideră că și nouă, americanilor, ne e la fel de imposibil să 'învingem'.

IN STRĂVECHEA CEZAREE

N. MINEI

INTERNATIONAL

A 7-A OPTIUNE

Un reporter american, David Wise, caută să explice cititorilor ziarului „New York Herald Tribune” de ce politica Statelor Unite în Asia de sud-est și mai ales folosirea gazelor toxice în Vietnamul de sud a atras asupra-i opoziția opiniei publice mondiale. După părerea lui totul se reduce la o încurcătură. La Washington — scrie el — există „planuri de perspectivă și povești de acoperire pentru a face față la tot felul de eventualități și încurcături internaționale. Dar oamenii având funcții de răspundere nu pot anticipa totul. Din când în când cite ceva se încurcă”.

Pentru eventualitatea descoperirii folosirii gazelor, experții au pregătit o „varietate de opțiuni”, adică justificări, menite să prevină ca Statele Unite „să capete un ochi vînat pe tărîm propagandistic”. David Wise dezvăluie următoarele 5 opțiuni:

- 1) Tăcere, să nu se spună nimic;
- 2) Să se nege totul;
- 3) Să se recunoască folosirea gazelor în Vietnam, să se spună că este vorba de o măsură adoptată la nivel interior, de o greșală și să se ordone oprirea imediată a folosirii gazelor;
- 4) Să se recunoască folosirea gazelor, măsura să fie apărută ca o hotărîre adoptată cu deplină cu-

noaștere de către președinte și să se anunțe că va continua folosirea gazelor de cite ori va fi necesar;

5) Să se recunoască folosirea gazelor, să fie apărută ca o acțiune umană, să fie negată răspunderea prezidențială și să se declare că gazele vor fi folosite în viitor ori de cite ori va fi necesar.

Ziaristul american arată că administrația a considerat că a cincea opțiune reprezintă calea cea mai sigură „pentru a mai îndrepta ceva într-o situație proastă”.

După cum s-a văzut, în ciuda planificării riguroase revolta opiniei publice a fost mult prea mare pentru ca vreuna din cele cinci formule să poată fi satisfăcătoare.

Se pune întrebarea: de ce ne povestește Wise toate acestea? Pentru a încurca și mai mult administrația? Nu e de crezut. Mai degrabă pare plauzibilă explicația că se urmărește acreditarea ideii că totul se reduce la un defect de tehnică propagandistică ce nu se va repeta în viitor. Wise mai spune: „Se poate paria că se va renunța pe tăcute la folosirea gazelor”. Așadar, nu ne aflăm dect în fața opțiunii nr. 6: liniștirea opiniei publice americane, calmarea revoltei de peste hotare în fața acestor procedee inumane prin intermediul unor relații de presă neangajante.

De fapt este de prevăzut că o singură opțiune ar putea schimba situația: anunțarea retragerii trupelor americane din Vietnamul de sud, respectarea prin fapte a voinței poporului vietnamez de a-și rîndui soarta în conformitate cu năzuințele sale.

Deci opțiunea a 7-a.

N. LUPU

Apărută de curînd în versiune engleză, cartea lui Jules Roy „Bătălia de la Dien Bien Phu” a stîrnit un deosebit interes în rîndul publicului american. Era și firesc: marea înfrîngere cu care s-a încheiat în urmă cu 11 ani războiul dus de colonialiștii francezi în Indochina nu putea să-l lase indiferent pe cititorul din Statele Unite, țară angajată în acțiuni militare cu caracter agresiv pe o mare parte a teritoriului fostei colonii.

Într-o recenzie publicată în „New York Times Book Review”, Robert Shaplen stabilește analogii tulburătoare între situația de acum mai bine de un deceniu și cea de astăzi. „E adevărat — scrie el — că, asemenea francezilor, înaintea lor, americanii au refuzat adesea să înfrunte realitățile așa cum sînt ele și s-au lăsat pradă autoînșelării și supra-optimismului”.

Întrebîndu-se dacă forțele armate ale S.U.A. ar putea suferi actualmente o înfrîngere la fel de zdrobitoare ca cea a francezilor din 1954, Shaplen consideră că „sînt probabile citeva asemenea lovituri...”

Analizînd situația francezilor în Indochina și trăgînd din ea concluzii privitoare la poziția americanilor în Vietnam, recenzentul subliniază: „Consilierii militari trimiși de Statele Unite în Vietnamul de sud sînt într-un impas... Ei nu au fost în stare să-l determine pe vietnamezi să ducă războiul așa cum li se pare lor potrivit... Diplomații noștri s-au dovedit de asemenea incapabili să ofere guvernului de la Saigon o utilă îndrumare politică. Eșecul nostru se vădește și în domeniul metodei, și în cel al tacticii”.

E semnificativ titlul din lucrarea lui Roy asupra căruia Shaplen se oprește îngîndurat: „Tragedia a constat în slujirea oarbă a celui mai prostesc imperialism din lume, care și-a travestit refuzul de a-și pierde piețele și dividendele sub masca unei cruciade anticomuniste”.

Așa cum e semnificativ și comentariul său în legătură cu un alt citat: „Înflăcărații noștri militariști, scrie Jules Roy, ar fi trebuit să pună capăt prin negocieri unui război care era cu neputință de cîștigat”. Robert Shaplen notează pe marginea acestor rînduri: „E

ARTA ROMÂNEASCĂ LA BRUXELLES

La Palais des Beaux-Arts din capitala Belgiei a avut loc recent vernisajul Expoziției românești de xilogravură și pictură pe sticlă („Art naïf roumain — eglomisés et xylographies”). Expoziția, organizată în cadrul acordului cultural româno-belgian, cuprinde 129 lucrări dintre care multe de evidentă inspirație folclorică. În ansamblul lor aceste lucrări prezintă o imagine sugestivă a felului de viață al poporului român din secolul al XIX-lea, marea majoritate fiind executate de meșteri populari, mulți rămași necunoscuți.

Publicul belgian a făcut o primire călduroasă exponatelor românești. Personalitățile prezente la Palais des Beaux-Arts în ziua ver-

Pe pămîntul Algeriei și-au dat înfilinele Orientul cu Occidentul, Mediterana și Africa — mozaic de civilizații de pe urma cărora a fost creat de-a lungul secolelor un patrimoniu istoric de o excepțională bogăție și frumusețe.

...O excelentă autostradă ne însoțește spre vest, de-a lungul țărmului Mediteranei, pînă la Cherchell. Aci se află una dintre numeroasele cetăți mediteraneene, în special romane, care s-au păstrat cel mai bine în Algeria. La intrarea în micul orașel, într-un minunat decor verde, ne întîmpină primele vestigii ale trecutului. Un imens amfiteatru antic — martorul atîtor lupte de gladiatori și a nenumăratelor execuții de luptători împotriva asuprii — mai servește și astăzi pentru montarea unor spectacole cu subiect antic. Săpăturile pentru scoaterea sa definitivă la lumină au luat sfîrșit în 1917.

Orientat spre nord, amfiteatrul reamînteste, din punct de vedere arhitectonic, de cele grecești, iar fragmentele rămase sînt remarcabile. Sculpturile de aici au fost executate în marmură de Paros, în porfir verde și roz și în granit.

Cotim spre dreapta și, după „Esplanadă”, denumită aici „Piața romană”, umbrîtă de arbori seculari, iată vechiul port comercial, întins pînă departe spre sud-est.

Ne rezervăm puțin timp pentru vizitarea unui muzeu unic în Algeria. El păstrează minunate statui descoperite aici. Majoritatea lor au fost executate în marmură albă de Grecia și în ateliere orientale, fiind copii fidele ale operelor unor mari artiști eleni ca Fidias, Praxitele etc.

Cherchellul se ridică pe ruinele vechii colonii feniciene Iol, fondată în secolul al IV-lea înaintea erei noastre. Mai tîrziu, un erudit print numit Juba II, soțul Cleopatrei Selené, fiica marii Cleopatre. I-a denumit Cezareea, în amintirea lui Iulius Cezar. Juba voia să facă din Cezareea nu atît un oraș african cît mai ales o cetate de tip greco-roman, în care scop a ridicat aci palate mărețe, temple, numeroase statui și apoi celebrul amfiteatru. Cezareea a devenit mai tîrziu una din cele mai importante cetăți ale imperiului, iar portul său a primit o divizie înărcănată cu alungarea piratilor. Cînd Roma a anexat Mauritania, Cezareea a fost trans-

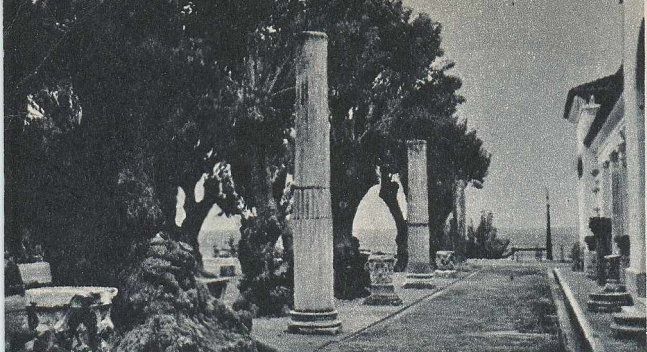
Coperta catalogului

nisajului și-au exprimat admirația față de valoarea artistică, originalitatea, unitatea stilistică și desenul viguros al lucrărilor expuse.

Picturii pe sticlă, acestei arte vechi, practicate începînd cu secolul al XVII-lea și sfîrșind cu începutul secolului nostru, în special în Transilvania și nordul Moldovei, și care reprezintă un capitol important în istoria artei populare românești, îi este dedicat un amplu studiu în catalogul expoziției.

N. N.

„Plaza romană” din Cherchell

formată într-o colonie romană. După ce a ars, în urma unei războaie, în anul 372, orașul renăscuie sub bizantinii. Arabii l-au ocupat în secolul al X-lea.

În secolul al XVII-lea orașul a fost supus unor repetate atacuri, printre care cele conduse de ducele de Beaufort (1665) și Duquesne (1682), veniți aici sub motiv să reprimă pirateria.

De atunci despre Cherchell nu s-a vorbit timp de aproximativ două secole. Pe la jumătatea veacului trecut, în urma incendiului unei clădiri comerciale franceze, orașul a fost ocupat de trupele coloniale, la 15 martie 1840.

În prezent, serviciile Direcției de Arte Frumoase din Alger, reorganizate după independență, în colaborare cu diferite institute de cercetări arheologice din țară și străinătate, cu profesori și cercetători, își continuă la Cherchell, ca și în alte părți ale țării, lucrările de punere în valoare a neregulii patrimoniului arheologic algerian.

Alger, aprilie 1965.

C. BENGHA

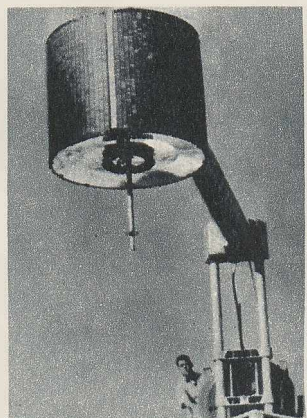
„PASĂREA MATINALĂ”

În aceste zile, „Early Bird” — pasărea matinală — și-a luat zborul în spațiul cosmic, inaugurând seria sateliților comerciali de telecomunicații. Plasat pe o orbită înclinată cu rotația pământului, „Early Bird” ar urma, după o perioadă de reglare, cam prin mie, să fie folosit uzual pentru

transmisii telefonice, telex și de programe televizate între Europa și America de Nord. „Early Bird” constituie o remarcabilă realizare tehnico-științifică, putând asigura 240 comunicații telefonice simultane.

„Pasărea matinală” a fost realizată la comanda societății Comsat (Communication Satelit Corporation), organism particular aflat sub controlul guvernului S.U.A. Conform unui acord semnat anul trecut, un oarecare rol de conducere în Comsat îl are, până în 1970, și un comitet interimar din care fac parte mai multe state vest-europene, precum și Canada și Japonia, partașe la cheltuielile așa-numitului „sistem de bază” al societății. Proportțiile acestui rol de conducere au fost fixate în funcție de contribuția participării respectivei țări la traficul telefonic mondial: S.U.A. — 61%, Europa occidentală — 30,5% (din care Anglia — 8,4%, Franța și R. F. Ger-

„Early Bird” pregătit pentru lansare

mană cite 6,1%), Japonia — 2%, Canada — 3,75%. Rolul predominant de conducere pe care îl oferă Statelor Unite acest criteriu de fixare a cotelor nemulțumite însă pe unii parteneri. Temerile acestora se referă atât la aspectul politic pe care-l ridică controlul asupra sistemului de transmisii (rolul principal în a hotărî ce și cine anume poate transmite) cât și la cel economic (repartizarea beneficiilor care revin din funcționarea sateliților, proporția și modalitatea plasării de comenzi în diferite țări pentru viitorii sateliți de comunicații etc.).

U. VĂLUREANU

VENEȚIA: CONFERINȚA PUGWASH

Măine se deschide, în orașul gondolelor, cea de-a 14-a conferință Pugwash. Evenimentul are și un caracter aniversar: cu zece ani în urmă micul sat de pescari din provincia canadiană Noua Scoție avea să-și împrumute numele unei mișcări internaționale a oamenilor de știință și cultură de pe toate meridianele. Acolo, la Pugwash, cu un deceniu în urmă, un grup de oameni de știință s-au adunat pentru a discuta despre problemele născute în urma folosirii energiei atomice, despre controlul asupra armelor nucleare, despre responsabilitatea socială a oamenilor de știință în fața gravelor probleme care stau în fața omenirii. Astfel, în urma unei scrisori adresate oamenilor de știință de pretutindeni de către Bertrand Russell și Albert Einstein a luat ființă o adevărată instituție internațională care urmărește să facă un schimb de idei în vederea destinderii internaționale.

„Conferința Pugwash” este organizată sui-generis. Se întrunește de fiecare dată într-o altă localitate din lume, iar „mesele rotunde” organizate își păstrează în continuare caracterul de întâlnire a unor oameni din diferite țări și cu diferite păreri.

De-a lungul anilor „Conferința Pugwash” și-a modificat într-o oarecare măsură caracterul. Inițial, la întâlniri participau aproape

exclusiv numai fizicieni atomiști. Cu timpul, cercul celor invitați s-a extins: sociologi, psihologi, economiști etc. Orizontul convorbirilor s-a extins și el. La precedenta întrunire s-a stabilit ca următoarele să fie intitulate „Conferința Pugwash privind știința și problemele mondiale”. Denumirea indică dorința organizatorilor de a arăta responsabilitatea oamenilor de știință față de problemele evoluției situației internaționale pe diferite planuri. Potrivit unor informații din cercuri competente, la viitoarele întruniri se vor aborda și probleme privind situația din statele în curs de dezvoltare, problemele foamei și cele ale învățământului.

În ce privește conferința ce se întrunește la Veneția, nu există informații oficiale dar, după cum se afirmă, de astă dată vor fi luate în discuție, printre altele, următoarele subiecte: contribuția institutelor științifice naționale, regionale și internaționale la cercetarea științifică a problemelor păcii, cooperarea internațională în problemele științei, controlul armamentelor și al dezarmării. Atenția principală va fi acordată în continuare problemelor relative la dezarmarea generală și totală și se va insista în mod deosebit asupra obstacolelor care mai există sau mai sînt ridicate în calea rezolvării acestei probleme vitale pentru omenire.

E. PHOEBUS

MITUL COMERCIAL... BOND

Cu Jan Fleming s-a petrecut un fenomen puțin frecvent în literatură: eroul pe care l-a creat l-a depășit în faimă, ajungînd chiar să-l eclipseze. Căci prea puțini croniciari vorbesc astăzi de fostul comandant din marina regală engleză care la bătrînețe, din plictiseală, a început să scrie romane polițiste. În schimb agentul secret James Bond a părăsit paginile romanelor „Goldfinger”, „Bond împotriva doctorului No”, „În serviciul secret al Majestății sale” etc. și se plimbă prin foiletoanele de vacanță ale ziarului „France soir”, ține timp de douăzeci și șapte de

săptămâni a fișele cinematografiei newyorkeze „Plazza” și asigură editurii pariziene Plon tirajul uriaș: 480.000 exemplare.

Și iată că dintr-o dată l-au racolat oamenii de afaceri și, printr-o zgomotoasă publicitate, l-au transformat într-un mit... comercial. Pe scurt, agentul secret James Bond a ajuns o marcă ce însoțește diverse obiecte vestimentare.

Omul care a avut pentru prima oară ideea să comercializeze „prestigiul” agentului 007 (numele cifră al lui James Bond) a fost englezul Mervyn Brodie, iar cele 20 de firme care au vîndut „produse Bond” au realizat 14 milioane dolari. Pentru continentul european, monopolul mărcii Bond îl deține „Société Services et Méthodes”. Hotărît să înceapă o operație comercială de mare anvergură, numita societate s-a izbit de un fenomen curios. Dacă în America pentru Colgate-Palmolive n-a fost prea dificil să lanseze „linia 007”, tradițiile bătrînilor continent se lăsau greu schimbate. Industriașii nu vedeau în James Bond decât un personaj de cinema și nimic mai mult. Dar cînd e vorba de spre profituri, orice metodă e bună; o puternică publicitate a fost lansată. Și astfel s-a născut moda masculină James Bond.

La Galerie Lafayette din Paris a și fost expus automobilul agentului secret 007, faimosul Aston-Martin, mașină care a servit la turnarea filmului „Goldfinger”. Lumea atrasă de acest accesoriu autentic s-a trezit în fața unui adevărat „raion J. B.”, într-o atmosferă și ambianță bondistă, cu vînzători care le ofereau spre cumpărare trenuri J. B. cu buzunare secrete, butoni și curele cu cataramă aurite marcate cu cifra 007, porchei imprimate cu femeile goale, veste albe à la James Bond etc. „Printemps”, alt mare magazin parizian, a pus în vînzare costume „night-club”, trenuri „Fort Knox”, pantaloni „Beretta” etc.

În plină primăvară, moda masculină din Occident se află sub semnul agentului secret englez. Un lucru e clar: reclama neobișnuită (400 de articole în presă, 6.000 de vitrine în toate orașele Franței) asigură o desfacere crescîndă. Eroul lui Fleming s-a transformat în cămași și pijamale. Dar cum moda e schimbătoare...

I. CORIBAN

Pișoane à la James Bond

nerose țări ale lumii să se desființeze zilele demonstrațiilor cu cărora opinia publică exprimîndu-și solidaritatea cu poporul vietnamez cu hotărîre să se capăt acțiunilor agresive S.U.A. în Vietnam. rafiile pe care le pu infățișează aspecte demonstrațiile care ut loc la Bruxelles (Greenwich, Anglia (2), turt pe Main (3), Hel- (4).

La Festivalul internațional al filmului de la Mar del Plata, filmul românesc „La patru pași de infinit” a obținut premiul special al juriului. La premiera de gală a filmului, la care au asistat reprezentanții ai cinematografiei argentine, membri ai delegațiilor străine participante la festival și un număr public, a fost de față și o delegație de cinești români compusă din Mihnea Gheorghiu, președintele Consiliului cinematografiei din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, și Francisc Munteanu, scenaristul și regizorul filmului.

Casablanca și alte orașe marocane au fost recent teatrul unor singeroase ciocniri între poliție și manifestații — muncitori, studenți, elevi — care au demonstrat pentru a cere adoptarea de măsuri împotriva gravei situații economice a țării. În fotografie: în timpul stării de asediu instituite la Casablanca după recente evenimente.

Un prieten bun RADIO-RECEPTORUL CU TRANZISTORI

Electronica S631T

• Receptor portabil, de buzunar, superheterodină, cu cablaj imprimat, echipat cu 6 tranzistori și 2 diode cu germaniu • Permite ascultarea emisiunilor pe unde medii și lungi • Sensibil și selectiv • Audite în difuzor sau cască • Dimensiuni: 142 x 87,5 x 40 mm • Greutatea, inclusiv bateriile: 520 gr • Antenă de ferită interioară și bucle pentru antenă exterioară • Alimentarea: 4 baterii cilindrice de 1,5 V fiecare, montate în interiorul casei • Receptorul este îmbrăcat într-o husă de piele prevăzută cu o curea de purtare • Piese de schimb asigurate • Prețul 900 lei • Se vinde și cu plata în rate lunare.